DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU

20 lipca Nr. 20 Rok 1934.

Cena numeru pojedyńczego 75 gr, z przesyłką zwyczajną 90 gr, poleconą 1 zł 20 gr. Prenumerata kwartalna 6 zł. Cena ogłoszeń za tekstem od wiersza 1 m/m szpalty redakcyjnej 40 gr, tabelaryczne i cyfrowe 80 gr. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Administracji, Rymarska 3, Tel. redakcji Min. Sk. 12.12.29, tel. Administracji Min. Sk. 11.05.08.

Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Konto czekowe w P.K.O. Nr. 30305.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Wyszły z druku Nr. 60 i 61 Dziennika Ustaw R. P., zawierające między innemi: Nr. 61, poz. 516 Konwencję dodatkową:

między Polską a Niemcami, z dnia 13 lutego 1933 .r, dotyczącą uregulowania transportów wojskowych, przewidzianych w artykule 109, ustęp 1, zdanie 2 konwencji między Polską a Niemcami w sprawie wolności tranzytu między Prusami Wschodniemi i resztą Niemiec, podpisanej w Paryżu dnia 21 kwietnia 1921 r.

poz. 517 — oświadczenie rządowe z dn. 27 czerwca 1934 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji dodatkowej między Polską a Niemcami, podpisanej w Berlinie dn. 13 lutego 1933 roku, dotyczącej uregulowania transportów wojskowych, przewidzianych w art. 109, ustęp 1, zdanie 2 konwencji między Polską i Niemcami w sprawie wolności tranzytu między Prusami Wschodniemi a resztą Niemiec, podpisanej w Paryżu, dnia 21 kwietnia 1921 r.

Wyszły z druku Nr. 151 — 157 Monitora Polskiego.

239.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 maja 1934 r.

w sprawie wykonania ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Na podstawie art. 109 oraz art. 4 ust. 1, art. 37 p. 6, art. 50 ust. 7, art. 81 ust. 3, art. 82 ust. 3 i art. 83 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Przepisy wstępne.

§ 1. (1) Wskazane w rozporządzeniu niniejszem artykuły oraz określenie „ustawa", używane bez bliższego oznaczenia, odnoszą się do ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 roku Nr. 20, poz. 160).

(2) Wskazane w rozporządzeniu niniejszem paragrafy oraz określenie „rozporządzenie", używane bez bliższego oznaczenia, odnoszą się do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. (1) Używane w ustawie i rozporządzeniu określenia: „uposażenie w służbie czynnej" i „uposażenie czynne" oznaczają uposażenie prawnie należne, nie zaś faktycznie otrzymywane; określenie „kalendarzowy rok służby" oznacza pełny, dwunastomiesięczny okres służby bez względu na to, czy początkowy i końcowy termin tego okresu przypada na początek i koniec roku kalendarzowego.

(2) Jeżeli zaopatrzenia emerytalnego nie wypłaca władza skarbowa, lecz inna, za władzę, wypłacającą to zaopatrzenie, należy uważać w rozumieniu rozporządzenia izbę skarbową, wypłacającą zaopatrzenia emerytalne w danym okręgu.

§ 3. Przez funkcjonarjuszów państwowych w pojęciu ustawy i rozporządzenia należy rozumieć również funkcjonarjuszki państwowe, o ile ustawa lub rozporządzenie nie stanowią inaczej, albo też o ile możność zastosowania tego określenia wyłącznie do mężczyzn nie wynika z samej istoty danego przepisu. Przez sieroty po funkcjonarjuszach państwowych należy rozumieć również sieroty po funkcjonarjuszkach państwowych, o ile ustawa lub rozporządzenie nie stanowią inaczej.

§ 4. (1) W imieniu osób niezdolnych do działań prawnych wszystkie podania i oświadczenia składają prawni zastępcy tych osób.

(2) Do podań i oświadczeń, składanych przez prawnych zastępców, oprócz innych wymaganych dowodów powinny być dołączone należycie uwierzy-

telnione odpisy dokumentów, stwierdzających ustanowienie zastępstwa, o ile nie wynika ono z samego prawa. W tym ostatnim przypadku istnienie prawnego zastępstwa powinno być stwierdzone świadectwami urodzenia, małżeństwa lub śmierci.

(3) Wszelkie pisma, przeznaczone dla osób niezdolnych do działań prawnych, doręcza się ich prawnym zastępcom.

§ 5. Świadczenia wypłaca się osobie uprawnionej. Jeżeli osoba uprawniona jest niezdolna do otrzymywania świadczeń, świadczenia te wypłaca się jej prawnemu zastępcy.

§ 6. (1) Jeżeli uprawniony do otrzymywania zaopatrzenia jest umysłowo chory, lecz nie ubezwłasnowolniony, Minister Skarbu może zarządzić uskutecznianie wypłaty całości lub części zaopatrzenia do czasu ubezwłasnowolnienia uprawnionego, jednak na okres nie dłuższy, aniżeli 6 miesięcy, do rąk osoby, która nad uprawnionym sprawuje faktyczną opiekę.

(2) W przypadku, przewidzianym w ustępie poprzednim, dowód choroby umysłowej uprawnionego do zaopatrzenia stanowi orzeczenie komisji lekarskiej, faktyczną zaś opiekę nad umysłowo chorym, uprawnionym do otrzymywania zaopatrzenia, stwierdza właściwa według miejsca zamieszkania uprawnionego powiatowa władza administracji ogólnej.

(3) Zarządzenie, przewidziane w ust. (1), może być przez Ministra Skarbu każdej chwili cofnięte bez podania powodów.

§ 7. Do orzeczeń władzy, wydawanych na zasadzie ustawy, mają zastosowanie zasady, obowiązujące w postępowaniu administracyjnem, o ile ustawa lub inne przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Rozdział II.

Przepisy wykonawcze do poszczególnych postanowień ustawy.

Do art. 2 ustawy.

§ 8. Poza funkcjonarjuszami państwowymi, wymienionymi w art. 2 ustawy, i zawodowymi wojskowymi ustawa stosuje się również do tych osób, którym szczególne przepisy zapewniają prawo do emerytury na zasadzie ustawy.

Do art. 3 ustawy.

§ 9. (1) Wybór jednego z perjodycznie wypłacanych zaopatrzeń nie ma charakteru ostatecznego zrzeczenia się zaopatrzenia niewybranego. Osoba, która dokonała wyboru jednego z kilku zaopatrzeń, może następnie wybrać inne świadczenie. Zmiana dokonanego wyboru, o ile chodzi o zaopatrzenie emerytalne, wywiera skutki od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zawiadomieniu władzy, która wypłacała lub ma wypłacać uposażenie emerytalne (pensję wdowią lub sierocą).

(2) Przy zbiegu uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego i do zaopatrzenia inwalidzkiego stosuje się odpowiednie przepisy ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkiem.

Do art. 4 ustawy.

§ 10. Kwoty, nienależnie otrzymane przez emeryta (wdowę, sierotę), należy potrącać z zaopatrzenia emerytalnego do wysokości, przewidzianej we właściwych przepisach o egzekucji z zaopatrzeń emerytalnych, co nie wyłącza dochodzenia należności z majątku i innych dochodów emeryta (wdowy, sieroty).

Do art. 5 ustawy.

§ 11. (1) Egzekucja sądowa z zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej) funkcjonarjuszów państwowych i osób po nich pozostałych może nastąpić za wszelkie należności, a nietylko za należności alimentarne i Skarbu Państwa (art. 575 § 1 kodeksu postępowania cywilnego oraz art. II rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r., zawierającego przepisy wprowadzające prawo o sądowem postępowaniu egzekucyjnem, Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 804) do wysokości i na warunkach, określonych w art. 575 i 576 kodeksu postępowania cywilnego.

(2) Egzekucja z zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej) zawodowych wojskowych i osób po nich pozostałych, tudzież, jeżeli szczególne przepisy tak stanowią, egzekucja z uposażenia emerytalnego funkcjonarjuszów państwowych w administracji wojskowej następuje według przepisów szczególnych.

(3) Egzekucja z zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej) oraz z odprawy może nastąpić za należności Skarbu Państwa zarówno o charakterze publiczno-prawnym jak i prywatno-prawnym i niezależnie od tego, czy należność ta powstała w związku ze stosunkiem służbowym.

(4) Egzekucja administracyjna następuje według zasad ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 78). Przepisy te określają również, za jakie należności jest dopuszczalna egzekucja administracyjna.

(5) Z pensji wdowiej nie potrąca się należności Skarbu Państwa od emeryta i sierot, a z pensji sierocej — należności od emeryta, wdowy po nim i innych sierot.

Do art. 7 ustawy.

§ 12. Opłaty emerytalne, przewidziane w art. 7 ust. 10 ustawy, oblicza się od uposażenia w służbie czynnej łącznie z dodatkami, zaliczalnemi do podstawy wymiaru emerytury, bez żadnych potrąceń.

Do art. 8 ustawy.

§ 13. (1) O treści i rozciągłości uprawnień, przyznanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej na mocy art. 8 ustawy, rozstrzyga brzmienie dekretu

Prezydenta Rzeczypospolitej. Jeżeli dekret nie zawiera w tym względzie żadnych zastrzeżeń, należy uważać, że dobrodziejstwa z niego płynące są równoznaczne z prawami emerytalnemi, uzyskanemi w zwykłym trybie, i rozciągają się na wdowę i sieroty po osobie, której dekret dotyczy.

(2) Jeżeli wysokość zaopatrzenia emerytalnego, przyznanego lub zwiększonego przez Prezydenta Rzeczypospolitej na podstawie art. 8 ustawy, nie została ustalona w dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej w określonej sumie pieniężnej, lecz przez przyrównanie do zaopatrzenia emerytalnego w pewnej grupie uposażenia za pewną ilość lat służby, należy do tego zopatrzenia emerytalnego odpowiednio stosować wszystkie przepisy, wpływające na wysokość przyznanych już i wymierzonych zaopatrzeń emerytalnych, chyba że dekret stanowi inaczej.

§ 14. Jeżeli funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, skazanemu sądownie lub dyscyplinarnie na karę, pociągającą za sobą utratę prawa do emerytury (§ 31 ust. (4)), Prezydent Rzeczypospolitej w drodze łaski daruje skutki skazania, stosuje się odpowiednio § 33.

Do art. 9 ustawy.

§ 15. (1) Funkcjonarjusze państwowi oraz zawodowi wojskowi nabywają prawo do emerytury jedynie po przejściu w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie (o ile chodzi o funkcjonarjuszów państwowych w art. 28, 29 i 30, o ile zaś chodzi o zawodowych wojskowych — w art. 47 i 100) lub we właściwych przepisach o stosunkach służbowych.

(2) Za równoznaczne z przeniesieniem w stan spoczynku w rozumieniu ust. (1) należy uważać zwolnienie ze służby w warunkach, z któremi właściwe przepisy o stosunkach służbowych nie łączą utraty praw, nabytych w służbie, w szczególności praw emerytalnych.

(3) Do 15-letniego oraz do 5-letniego okresu, przewidzianych w art. 9 ustawy, zalicza się wszystkie okresy służby i pracy zawodowej, zaliczalne wogóle do wysługi emerytalnej, i w tym stosunku, w jakim do tej wysługi powinny być zaliczone. Nie zalicza się jedynie okresów, które mają wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego.

§ 16. Powstanie kalectwa lub choroby z winy funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego zachodzi tylko w razie rozmyślnego postępowania, zmierzającego do wywołania szkodliwych dla zdrowia następstw.

Do art. 10 ustawy.

§ 17. (1) Reaktywacja następuje w przypadku ponownego przyjęcia emeryta do stałej służby państwowej lub w charakterze zawodowego wojskowego bez względu na to, czy nowy stosunek służbowy unormowany jest takiemi samemi przepisami o stosunkach służbowych, jak poprzedni. Przy ustalaniu, czy nowy stosunek służbowy ma charakter stałej służby, stosuje się art. 2 ust. 1 ustawy.

(2) Po ponownem rozwiązaniu stosunku służbowego z reaktywowanym emerytem przyznanie prawa do emerytury zawisłe jest od ponownego przeniesienia reaktywowanego emeryta w stan spoczynku w warunkach, wymienionych w § 15 ust. (1) i (2). Wydalenie reaktywowanego emeryta ze służby nie przywraca praw do emerytury, wymierzonej przed reaktywacją.

(3) Reaktywowanemu emerytowi, który wskutek ponownego przeniesienia w stan spoczynku odzyskał prawo do emerytury, zalicza się do wysługi emerytalnej w całości okresy, zaliczone do wysługi emerytalnej, ustalonej przy pierwotnem przeniesieniu w stan spoczynku, nawet gdyby według przepisów, obowiązujących w czasie ponownego przeniesienia w stan spoczynku, wysługa emerytalna miała być obliczona odmiennie.

(4) Jednak zaliczony okres służby lub pracy zawodowej odpowiednio zwiększa się, o ile wskutek pełnienia służby po reaktywacji dany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nabył prawo do doliczenia nowego okresu służby lub pracy zawodowej (art. 37 p. 4, art. 50 ust. 6, art. 97 i art. 101 ust. 1 lit. b), przyczem w tym przypadku czasu przebywania w stanie spoczynku nie uważa się za przerwę.

(5) W przypadku, gdy wysługa emerytalna reaktywowanego emeryta po ponownem przeniesieniu w stan spoczynku wynosi mniej, niż 15 lat, służy mu prawo do emerytury w procentowej wysokości podstawy wymiaru (art. 19) nie niższej, niż ustalona przed reaktywacją.

Do art. 11 ustawy.

§ 18. Art. 11 ustawy należy stosować niezależnie od tego, czy trwała niezdolność do służby nastąpiła z powodu choroby lub kalectwa, nabytych po wstąpieniu do służby funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, czy też przed tem wstąpieniem.

§ 19. (1) W razie stwierdzenia przez komisję lekarską czasowej utraty zdolności do zarobkowania w wysokości co najmniej 95% zbadany może żądać w ciągu 30 dni po upływie okresu, na którego przeciąg został uznany za niezdolnego do zarobkowania, poddania go powtórnemu badaniu lekarskiemu. O ile przy powtórnem badaniu zostanie ustalona trwała utrata zdolności do zarobkowania, zbadanemu, odpowiadającemu poza tem warunkom art. 11 ustawy, należy doliczyć 10 lat do wysługi emerytalnej.

(2) Prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego w zwiększonym wymiarze nabywa emeryt w przypadku, przewidzianym w poprzednim ustępie, od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył podanie o zarządzenie ponownego badania lekarskiego, nie wcześniej jednak, niż po upływie okresu, na którego przeciąg został uznany za czasowo niezdolnego do zarobkowania.

(3) Początek okresu, na którego przeciąg zbadany został uznany za niezdolnego do zarobkowania, przypada, o ile chodzi o funkcjonarjuszów państwowych, na dzień wydania orzeczenia komisji lekarskiej, a o ile chodzi o zawodowych wojskowych — na dzień zatwierdzenia orzeczenia wojskowo-lekarskiej komisji rewizyjnej.

(4) Podwyższenie procentu utraty zdolności do zarobkowania z powodu pogorszenia się stanu zdrowia po przeniesieniu w stan spoczynku nie może być podstawą roszczenia o doliczenie lat do wysługi emerytalnej z art. 11 ustawy.

§ 20. (1) Do 10-letniego okresu, przewidzianego w art. 11 ustawy, zalicza się jedynie okresy służby, uzasadniające nabycie prawa do emerytury. Nie są zaliczalne do tego okresu: studja wyższe i, o ile chodzi o funkcjonarjuszów państwowych, obowiązkowa służba wojskowa (art. 37 p. 3 ust. 3), tudzież czas odkomenderowania zawodowych wojskowych na studja niewojskowe (art. 50 ust. 4).

(2) Okresy, zaliczalne do wysługi emerytalnej w stosunku korzystniejszym (np. na mocy art. 15 lub 52 ustawy), w tym korzystniejszym stosunku są zaliczalne również do 10-letniego okresu, przewidzianego w art. 11 ustawy.

(3) Oprócz stałej służby państwowej funkcjonarjuszów państwowych oraz służby wojskowej zawodowych wojskowych do okresu 10-letniego, wskazanego w art. 11 ustawy, funkcjonarjuszom państwowym zalicza się służbę prowizoryczną, przygotowawczą i kontraktową, zaliczoną do wysługi emerytalnej na mocy art. 37 p. 1 i 2 ustawy, a zawodowym wojskowym — czas służby kontraktowej, zaliczonej do wysługi emerytalnej na mocy art. 50 ust. 5 ustawy.

(4) Ponadto do 10-letniego okresu, przewidzianego w art. 11 ustawy, funkcjonarjuszom państwowym zalicza się również służbę wojskową z wyjątkiem obowiązkowej służby czynnej, a zawodowym wojskowym — służbę wojskową łącznie z obowiązkową służbą czynną oraz stałą służbę cywilno-państwową (art. 50 ust. 2 lit. a).

(5) Okresy służby, odbytej przed przerwą, są zaliczalne do 10-letniego okresu, przewidzianego w art. 11 ustawy, o tyle, o ile są wogóle zaliczalne do wysługi emerytalnej.

Do art. 12 ustawy.

§ 21. (1) Art. 12 ustawy stosuje się również w przypadku stwierdzenia u funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego czasowej utraty zdolności do pracy zarobkowej.

(2) W przypadku stwierdzenia u funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego czasowej utraty zdolności do pracy zarobkowej doliczenie lat z art. 12 ustawy następuje na stałe z zastrzeżeniem postanowień art. 39 i 54 ustawy.

(3) Przepis § 19 ust. (4) stosuje się odpowiednio przy doliczaniu lat na mocy art. 12 ustawy.

§ 22. Funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, który odpowiada warunkom art. 11 i 12 ustawy, dolicza się na mocy tych przepisów łącznie tylko 10 lat. Doliczenie większej ilości lat może być uskutecznione wyłącznie na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy.

§ 23. Przy doliczaniu lat w trybie art. 12 ustawy należy naprzód wymierzyć uposażenie emerytalne za lata służby, zaliczalne na podstawie innych przepisów ustawy, i do otrzymanego wymiaru doliczyć ilość lat, odpowiadającą stopniowi utraty zdolności do zarobkowania. Jeżeli ilość lat służby, zaliczalna na podstawie innych przepisów ustawy, poza art. 12, wynosi mniej niż 10, wymierza się naprzód zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy uposażenie emerytalne w wysokości 30% podstawy wymiaru (art. 17), poczem dolicza się lata z art. 12 ustawy.

Do art. 13 ustawy.

§ 24. (1) Zgłoszenie nieszczęśliwego wypadku powinno być uskutecznione na piśmie. Władza może jednak przyjąć zgłoszenie ustne, które należy zaprotokółować.

(2) Funkcjonarjusz państwowy powinien być niezwłocznie zbadany przez komisję lekarską niezależnie od zgłoszenia, jeżeli nieszczęśliwy wypadek w czasie lub z powodu pełnienia obowiązków służbowych, mogący wpłynąć na utratę zdolności do służby, jest władzy znany z innych źródeł.

(3) Zgłoszenie, uskutecznione na piśmie, lub protokół zgłoszenia ustnego oraz protokół badania przez komisję lekarską należy przechowywać w aktach osobowych.

(4) Przy badaniu przez komisje lekarskie w związku z nieszczęśliwemi wypadkami należy stosować postanowienia art. 31 ustawy.

Do art. 15 ustawy.

§ 25. (1) Czas służby wojskowej lub cywilnej, podwójnie zaliczalny do wysługi emerytalnej na zasadzie art. 15 ustawy, w tym podwójnym wymiarze wlicza się do okresu, uzasadniającego nabycie prawa do emerytury. Jednak czas obowiązkowej służby wojskowej, zaliczalny podwójnie na zasadzie powyższego przepisu, wywiera wpływ jedynie na wysokość wymiaru emerytury (art. 37 p. 3 ust. 3); ograniczenie to nie odnosi się do obowiązkowej służby wojskowej, zaliczalnej osobom, które przechodzą w stan spoczynku jako zawodowi wojskowi.

(2) Dzień rozpoczęcia działań wojennych oraz dzień podpisania traktatu pokoju ustala Minister Spraw Wojskowych.

(3) Formacjami wojskowemi w rozumieniu art. 15 ustawy są jednostki, zakłady, instytucje i urzędy wojskowe.

(4) Służbę cywilną, rzeczywiście pełnioną podczas wojny w formacjach wojskowych, zalicza się podwójnie do wysługi emerytalnej bez względu na to, czy służba ta była pełniona na terenie operacyjnym.

Do art. 21 ustawy.

§ 26. (1) Prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia z powodu przeniesienia w stan spoczynku służy wszystkim funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, przeniesionym w stan spoczynku z powodów, określonych w ustawie (art. 28, 29, 30, 47 i 100) lub w innych obowiązujących przepisach, bez względu na nabycie prawa do emerytury.

(2) Zwolnienie ze służby bez przeniesienia w stan spoczynku uzasadnia prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia tylko w przypadkach, gdy zwolniony nabył prawo do emerytury.

§ 27. (1) Koszty przesiedlenia oblicza się według obowiązujących w chwili przesiedlenia prze-

pisów, normujących sprawę należności w razie przeniesienia w czynnej służbie tego działu służby, do którego przesiedlający się był zaliczony przed przeniesieniem w stan spoczynku.

(2) W razie przesiedlenia przeniesionego w stan spoczynku funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego zagranicę nie ma on prawa do zwrotu kosztów przesiedlenia nawet w części, obejmującej koszty przesiedlenia się do granicy.

§ 28. (1) Jeżeli doręczenie orzeczenia, przenoszącego w stan spoczynku, nastąpiło nie w dniu rozwiązania stosunku służbowego, należy uważać, że termin roczny, przewidziany w art. 21 ust. 2 ustawy, został zachowany, o ile tylko przesiedlenie nastąpiło w ciągu roku albo od daty rozwiązania stosunku służbowego, albo od daty doręczenia orzeczenia o przeniesieniu w stan spoczynku.

(2) Roczny termin, przewidziany w art. 21 ust. 2 ustawy, dotyczy samego przesiedlenia, a nie zgłoszenia żądania o zwrot kosztów.

(3) Przeniesiony w stan spoczynku funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy nie ma prawa do zwrotu kosztów przesiedlenia, gdy przed uskutecznieniem tego przesiedlenia został powołany zpowrotem do czynnej służby.

(4) Przesiedlenie należy uważać za dokonane w dniu zgłoszenia się na zamieszkanie w nowem miejscu.

§ 29. (1) Zwrot kosztów przesiedlenia z powodu przeniesienia w stan spoczynku przyznaje i koszty te wypłaca władza, która wypłaca uposażenie emerytalne w okręgu nowego miejsca zamieszkania emeryta lub wypłacałaby to uposażenie, gdyby funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy miał prawo do emerytury.

(2) W celu uzyskania zwrotu kosztów przesiedlenia interesowany powinien wnieść do tej władzy podanie z dokładnem oznaczeniem adresu w nowem miejscu zamieszkania. Do podania należy dołączyć:

a) poświadczenie zamieszkania w nowem miejscu wraz z członkami rodziny, za których przeniesiony w stan spoczynku funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy pragnie uzyskać zwrot kosztów przejazdu;

b) zestawienie kosztów przesiedlenia wraz z odpowiedniemi dowodami, a w szczególności listami przewozowemi, z wyjątkiem tych kosztów, na które w myśl przepisów, wskazanych w § 27 ust. (1), przyznany jest ryczałt;

c) oświadczenie przeniesionego w stan spoczynku funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, że przeniósł się do danej miejscowości celem zamieszkania w niej na stałe.

Do art. 22 ustawy.

§ 30. (1) Niepodjęcie w ciągu pięciu lat przyznanego i wymierzonego uposażenia emerytalnego, powodujące utratę prawa do zalegających ponad 5 lat rat tego uposażenia, nie wpływa na możność żądania wypłacania uposażenia emerytalnego na przyszłość ani też wypłacenia rat, zalegających od krótszego czasu, niż pięć lat. Termin pięcioletni liczy się od daty płatności danej raty uposażenia emerytalnego, a jeżeli termin płatności danej raty jest wcześniejszy, niż data doręczenia emerytowi orzeczenia o przyznaniu i wymiarze uposażenia emerytalnego — od daty doręczenia tego orzeczenia.

(2) Termin pięcioletni, przewidziany w art. 22 ust. 3 ustawy, stosuje się również do osób niezdolnych do działań prawnych, jeśli miały prawnych zastępców.

Do art. 23 ustawy.

§ 31. (1) Wypłatę emerytury wstrzymuje się z końcem tego miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło wydarzenie, pociągające za sobą zgaśnięcie prawa do emerytury (śmierć uprawnionego, uprawomocnienie się wyroku sądowego lub orzeczenia oficerskiego sądu honorowego, uprawomocnienie się zarządzenia przez sąd wykonania zawieszonej kary).

(2) Zrzeczenie się prawa do emerytury powinno być uskutecznione na piśmie, które należy złożyć władzy, wypłacającej emeryturę. O dacie, od której wygasa prawo do rat emerytury, decyduje treść aktu zrzeczenia się. Jeżeli w akcie tym emeryt nie oznaczył daty, od której zrzeka się emerytury, należy uważać, że zrzeczenie obejmuje raty emerytury, płatne począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po doręczeniu władzy aktu zrzeczenia się.

(3) Emeryt może zrzec się uposażenia emerytalnego na zawsze, na pewien okres czasu lub do odwołania. Zrzeczenie może obejmować całość lub część uposażenia emerytalnego. W przypadku zrzeczenia się całości lub części uposażenia emerytalnego na pewien okres czasu lub do odwołania emeryt odzyskuje prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego, począwszy od raty, płatnej pierwszego dnia miesiąca, następującego po upływie danego okresu czasu lub po doręczeniu właściwej władzy, wypłacającej uposażenie emerytalne, aktu odwołania zrzeczenia się.

(4) Skazanie na mocy kodeksu karnego pociąga wygaśnięcie prawa do otrzymywania uposażenia emerytalnego, gdy jest połączone z utratą praw publicznych (art. 45 kodeksu karnego).

§ 32. Zarządzenie przez sąd wykonania kary (art. 63 kodeksu karnego) pociąga za sobą utratę prawa do emerytury narówni ze skazaniem na odbycie zawieszonej kary (art. 23 ust. 1 p. 2 ustawy).

§ 33. (1) Jeżeli emerytowi, skazanemu sądownie lub dyscyplinarnie na karę, pociągającą za sobą wygaśnięcie prawa do emerytury, Prezydent Rzeczypospolitej w drodze łaski daruje skutki skazania, należy uważać, że akt łaski dotyczy również prawa do emerytury, chyba że akt ten stanowi inaczej.

(2) W tym przypadku należy emerytowi wypłacić wstrzymane raty emerytury, począwszy od raty, płatnej pierwszego dnia miesiąca, następującego po wydaniu aktu łaski, chyba że akt ten stanowi inaczej.

Do art. 24 ust. 1 p. 5, art. 42, 55, 56, 57 i 58 ustawy.

§ 34. Emerytowany zawodowy wojskowy, ubiegający się o umieszczenie w domu inwalidów, powinien wnieść podanie do dowódcy okręgu korpusu, w którego obrębie ma stałe zamieszkanie, i dołączyć zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzające nieposiadanie innych źródeł utrzymania poza emeryturą oraz brak opieki osób postronnych (art. 55).

§ 35. (1) Umieszczenie umysłowo chorego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w zakładzie leczniczym następuje na wniosek właściwego opiekuna. Do wniosku powinno być dołączone zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzające brak innych źródeł utrzymania emeryta poza emeryturą (art. 42 i 56).

(2) Wniosek opiekuna powinien być złożony władzy, wypłacającej emeryturę.

(3) Umieszczenie emeryta w zakładzie leczniczym następuje na mocy decyzji władzy, wskazanej w poprzednim ustępie. Decyzja zostaje wydana po uprzedniem stwierdzeniu potrzeby umieszczenia emeryta w zakładzie leczniczym przez właściwą komisję lekarską lub, o ile chodzi o zawodowych wojskowych, komisję wojskowo - lekarską przy dowódcy okręgu korpusu, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania emeryta.

§ 36. (1) Umysłowo choremu emerytowi, umieszczonemu w zakładzie leczniczym (art. 42 i 57), wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego z końcem miesiąca, w którym nastąpiło umieszczenie w zakładzie. Emerytowanemu zawodowemu wojskowemu, umieszczonemu w domu inwalidów, wypłaca się, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po umieszczeniu w domu inwalidów, tylko 5% uposażenia emerytalnego.

(2) Zakłady dla umysłowo-chorych oraz domy inwalidów powinny zawiadamiać o każdorazowem przyjęciu i zwolnieniu emerytowanego funkcjonarjusza państwowego tę władzę, która wypłaca lub wypłacała mu emeryturę, a o przyjęciu i zwolnieniu emerytowanego zawodowego wojskowego — nadto Ministerstwo Spraw Wojskowych.

(3) Wznowienie wypłaty uposażenia emerytalnego w normalnym wymiarze następuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym emeryt został zwolniony z zakładu leczniczego lub domu dla inwalidów, po potrąceniu wypłaconych ewentualnie za ten miesiąc zaopatrzeń w wysokości pensji wdowiej i pensyj sierocych.

§ 37. (1) Zaopatrzenia w wysokości pensji wdowiej i pensyj sierocych za czas przebywania emerytowanego funkcjonarjusza państwowego w zakładzie leczniczym (art. 42 ust. 2), a emerytowanego zawodowego wojskowego — w zakładzie leczniczym lub w domu inwalidów (art. 58) przyznaje i wymierza władza, przyznająca i wymierzająca uposażenie emerytalne (art. 27 i 46).

(2) Wypłatę zaopatrzeń w wysokości pensyj wdowiej i sierocej rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca, następującego po umieszczeniu emeryta w zakładzie leczniczym lub w domu inwalidów, a wstrzymuje się od dnia, w którym wznowiono wypłatę uposażenia emerytalnego po zwolnieniu emeryta z zakładu leczniczego lub z domu inwalidów.

(3) W celu uzyskania zaopatrzenia w wysokości pensji wdowiej (sierocej) należy złożyć podanie w trybie, wskazanym w § 78 ust. (3) i (4), i dołączyć dowody, wymienione w § 79 (oprócz metryki śmierci), a nadto zaświadczenie zakładu leczniczego lub domu inwalidów, stwierdzające datę umieszczenia w nim emeryta, o ile zaświadczenie takie nie jest dołączone do akt osobowych emeryta.

§ 38. (1) Prawo do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej, przewidzianych w obowiązującem ustawodawstwie względem inwalidów wojennych (art. 56 ust. 2), służy emerytowanym zawodowym wojskowym po ustaleniu przez właściwą komisję wojskowo - lekarską, iż doznanie uszkodzeń cielesnych lub choroba nastąpiły wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, oraz że uszkodzenia te lub choroba nastąpiły bez winy emerytowanego zawodowego wojskowego.

(2) O zakresie prawa do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej decydują przepisy o inwalidach wojennych, obowiązujące w czasie ubiegania się emeryta o dane świadczenie.

(3) Prawa, przewidziane w art. 56 ust. 2 ustawy, obejmują jedynie świadczenia rzeczowe, a nie pieniężne. Prawa te przyznaje władza, przyznająca i wymierzająca emerytowanemu zawodowemu wojskowemu uposażenie emerytalne.

§ 39. (1) Prawo do dodatku, przewidzianego w art. 56 ust. 3 ustawy, służy emerytowanym zawodowym wojskowym po ustaleniu przez właściwą komisję lekarską, iż dany emeryt:

a) bez własnej winy, wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, doznał uszkodzeń cielesnych lub zapadł na chorobę i w związku z tem trwale utracił co najmniej 95% zdolności do zarobkowania oraz że

b) wskutek tych uszkodzeń cielesnych lub choroby potrzebuje nieodzownie stałej opieki innych osób.

(2) Prawo do dodatku, przewidzianego w art. 56 ust. 3 ustawy, służy emerytowanym zawodowym wojskowym również w razie stwierdzenia okoliczności, wymienionej w ust. (1) lit. b) paragrafu niniejszego, po uprawomocnieniu się wymiaru emerytury, przyczem w tym przypadku emeryt nabywa prawo do dodatku od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył podanie o zarządzenie badania lekarskiego.

(3) Dodatek, przewidziany w art. 56 ust. 3 ustawy, łącznie z pozostałą emeryturą nie może przekraczać pełnego wymiaru emerytury (art. 19), w przeciwnym razie zostaje odpowiednio zmniejszony.

(4) Dodatek ten przyznaje władza, przyznająca i wymierzająca emerytowanemu zawodowemu wojskowemu uposażenie emerytalne.

(5) W razie stwierdzenia przez komisję lekarską czasowej utraty przez emerytowanego zawodowego wojskowego zdolności do zarobkowania stosuje się odpowiednio § 19.

Do art. 25 ustawy.

§ 40. (1) Państwowy charakter instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów ocenia się według przepisów prawnych, na których podstawie dana instytucja, przedsiębiorstwo lub zakład istnieje i funkcjonuje. Udział finansowy Skarbu Państwa nie stanowi o państwowym charakterze instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu.

(2) Przez instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady samorządu terytorjalnego rozumieć należy zarówno same organa tego samorządu (sejmiki, wydziały), jak i instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, utrzymywane i prowadzone przez te organa (szpitale, szkoły, gazownie, elektrownie, rzeźnie, tramwaje i t. d.).

(3) Przez instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady samorządu gospodarczego rozumieć należy specjalne organa, oparte na zasadzie wybieralności, wyposażone w pewną samodzielność, funkcjonujące pod nadzorem władz państwowych i powołane do współdziałania z temi władzami w kierowaniu życiem gospodarczem (izby rolnicze, przemysłowe, handlowe, rzemieślnicze, pracy najemnej i t. d.).

(4) Art. 25 ustawy nie obejmuje organów innego samorządu prócz terytorjalnego i gospodarczego, w szczególności nie obejmuje samorządu zawodowego (izby adwokackie, lekarskie i t. d.), szkolnego i wyznaniowego.

(5) Za instytucje ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 25 ustawy należy również uważać instytucje publiczno - prawne, ubezpieczające przymusowo pewne przedmioty.

§ 41. (1) Wynagrodzenie (zaopatrzenie), otrzymywane z instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu państwowego (samorządu terytorjalnego lub gospodarczego), czy też z instytucji ubezpieczeń społecznych (art. 25 ust. 1), uposażenie, ostatnio otrzymywane w służbie czynnej (art. 25 ust. 2), oraz uposażenie emerytalne (art. 25 ust. 1) oblicza się brutto bez żadnych potrąceń i odliczeń, w szczególności bez potrącania podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne ze wszystkiemi dodatkami, wypłacanemi perjodycznie, a jeżeli chodzi o obliczenie wysokości wynagrodzenia (zaopatrzenia), otrzymywanego z instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu państwowego (samorządu terytorjalnego lub gospodarczego), czy też z instytucji ubezpieczeń społecznych,—również z innemi dodatkami oraz z uwzględnieniem pieniężnej wartości świadczeń, otrzymywanych w naturze, przyczem wartość tę ustala się według zasad, obowiązujących przy wymiarze podatku dochodowego.

(2) Przy obliczaniu wysokości uposażenia, ostatnio otrzymywanego w służbie czynnej, nie uwzględnia się innych dodatków, aniżeli wymienione w art. 25 ust. 2 ustawy, w szczególności dodatków, związanych z pełnieniem pewnego rodzaju służby lub pewnych funkcyj.

§ 42. Jeżeli wynagrodzenie (zaopatrzenie) za pracę w instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym (samorządu terytorjalnego lub gospodarczego), czy też w instytucji ubezpieczeń społecznych (art. 25 ust. 1) w danym miesiącu emeryt otrzymał po przekazaniu mu należnej za ten miesiąc raty emerytury, wynagrodzenie to (zaopatrzenie) uwzględnia się w następnym miesiącu.

§ 43. W razie powierzenia emerytowi przez wymienione w art. 25 ustawy urząd, instytucję, przedsiębiorstwo lub zakład ściśle określonych specjalnych czynności art. 25 ust. 1 nie ma zastosowania tylko w przypadkach, gdy czasowy i specjalny charakter tych czynności jest wyraźnie zaznaczony w umowie z emerytem.

§ 44. (1) Orzeczenia, dotyczące zastosowania art. 25 ustawy, wydaje w pierwszej instancji izba skarbowa, która wypłaca uposażenie emerytalne lub w której okręgu uposażenie to jest wypłacane, w drugiej zaś instancji — Ministerstwo Skarbu.

(2) Emeryt, obejmujący jakiekolwiek płatne stanowisko w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym (samorządowym, ubezpieczeń społecznych), lub otrzymujący z funduszów takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu zaopatrzenie emerytalne, powinien o tem niezwłocznie zawiadomić władzę, wypłacającą mu uposażenie emerytalne, oraz podać wysokość otrzymywanego wynagrodzenia (zaopatrzenia), jak również zawiadamiać wskazaną władzę o zmianach w wysokości otrzymywanego wynagrodzenia (zaopatrzenia).

(3) Również urzędy, instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe (samorządowe, ubezpieczeń społecznych), zatrudniające emerytów, powinny niezwłocznie zawiadamiać władzę, wypłacającą tym emerytom uposażenie emerytalne, o przyjęciu każdego emeryta, a na żądanie tej władzy dostarczyć informacyj, o których mowa w § 45 ust. (1).

(4) W razie wprowadzenia władzy w błąd przez emeryta stosuje się odpowiednie przepisy art. 4 ustawy.

§ 45. (1) Po otrzymaniu zawiadomienia o objęciu przez emeryta płatnego stanowiska w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym (samorządowym, ubezpieczeń społecznych), lub o otrzymywaniu z funduszów takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu zaopatrzenia emerytalnego władza, wypłacająca uposażenie emerytalne, niezwłocznie zwraca się bezpośrednio do danego urzędu, instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu o dokładne podanie wysokości wypłacanego danemu emerytowi wynagrodzenia (zaopatrzenia) brutto bez jakichkolwiek potrąceń i odliczeń ze wszystkiemi dodatkami oraz świadczeniami w naturze, tudzież o zawiadamianie o każdorazowej zmianie w wysokości tego wynagrodzenia, o wypłaceniu jakichkolwiek dodatków, nawet dorywczych, oraz o rozwiązaniu z danym emerytem stosunku służbowego lub zaprzestaniu wypłaty zaopatrzenia.

(2) Wypłata uposażenia emerytalnego następuje prowizorycznie na zasadzie deklaracji emeryta, po otrzymaniu zaś danych z właściwego urzędu, instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu na zasadzie tych danych.

Do art. 26 ustawy.

§ 46. (1) Funkcjonarjuszów państwowych, posiadających warunki, wymienione w art. 28, 29 i 30 ustawy, należy zwalniać ze służby czynnej przez przeniesienie w stan spoczynku bez względu na to, czy nabyli prawo do uposażenia emerytalnego.

(2) Przeniesienie w stan spoczynku funkcjonarjusza państwowego następuje na mocy orzeczenia właściwej władzy. Orzeczenie to powinno zawierać:

a) oznaczenie władzy, która zarządziła przeniesienie;
b) imię i nazwisko funkcjonarjusza państwowego z podaniem tytułu i grupy uposażenia;
c) datę orzeczenia oraz datę, od której ma nastąpić przeniesienie w stan spoczynku;
d) wskazanie podstawy prawnej przeniesienia;
e) przytoczenie okoliczności faktycznych, ustalonych w postępowaniu administracyjnem, a wypełniających stan faktyczny, wymagany przez przepis prawny, na którego podstawie następuje przeniesienie w stan spoczynku;
f) pouczenie o środku odwoławczym od orzeczenia, mianowicie: wskazanie władzy, do której odwołanie powinno być wniesione, i terminu, w jakim wniesienie odwołania może nastąpić, lub też stwierdzenie ostateczności orzeczenia w postępowaniu administracyjnem;
g) podpis uprawnionego przedstawiciela władzy.

(3) Rozwiązanie stosunku służbowego z funkcjonarjuszem państwowym bez jego prośby z innych przyczyn, aniżeli:

a) niepełnienie służby z powodu choroby dłużej, niż na to zezwalają właściwe przepisy o stosunkach służbowych,
b) trwała niezdolność do prawidłowego pełnienia służby,
c) skazanie dyscyplinarne lub przez sąd karny,
d) przekroczenie wieku, po którego osiągnięciu ustawa lub właściwe przepisy o stosunkach służbowych nakazują przeniesienie w stan spoczynku,
e) przyczyny, wskazane w art. 30 ust. 2 ustawy,
f) otrzymanie niedostatecznej oceny kwalifikacyjnej,
g) przyczyny, wskazane w art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 104, poz. 873),
h) przyczyny, wskazane w art. 95 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 5, poz. 27), w art. 55 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 349), w art. 62 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o Straży Więziennej (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 667) i w art. 57 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o służbie w Policji Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 662),

powinno być ze względów budżetowych poprzedzone obliczeniem przez władze skarbowe, wskazane w art. 27 ustawy, wysokości spodziewanego ogólnego wydatku na zaopatrzenie emerytalne danego funkcjonarjusza.

(4) Przepisy ust. 3 nie stosują się do nauczycieli tymczasowych.

Do art. 26 i 45.

§ 47. (1) Każdy funkcjonarjusz państwowy i zawodowy wojskowy, przeniesiony w stan spoczynku lub zwolniony ze służby z przyczyn innych, aniżeli niezdolność do służby, który w razie przeniesienia w stan spoczynku lub zwolnienia ze służby z powodu niezdolności do niej mógłby otrzymać emeryturę wogóle lub w korzystniejszym wymiarze, może żądać zbadania przez komisję lekarską. Podanie o zarządzenie tego badania należy wnieść do władzy, właściwej do orzekania o prawach emerytalnych danego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego. Termin do wniesienia podania zostaje zachowany, jeśli wniesiono je w ciągu 30 dni od rozwiązania stosunku służbowego, bądź w ciągu 30 dni od doręczenia orzeczenia o prawach emerytalnych.

(2) Do badania lekarskiego funkcjonarjuszów państwowych, przewidzianego w ustępie poprzednim, stosuje się odpowiednio art. 31 ustawy. Zawodowi wojskowi podlegają w tych przypadkach postępowaniu rewizyjno-lekarskiemu, które określają osobne przepisy.

(3) W razie stwierdzenia przez komisję lekarską trwałej niezdolności do służby i szczególnych okoliczności, związanych z tą niezdolnością, zbadanego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego pod względem uprawnień do emerytury należy traktować narówni z przeniesionymi w stan spoczynku lub zwolnionymi ze służby z powodu trwałej niezdolności do służby z uwzględnieniem wszystkich ustaleń komisji lekarskiej, dotyczących okoliczności, mających wpływ na prawo do emerytury lub jej wysokość (nieszczęśliwy wypadek, utrata zdolności do zarobkowania i t. p.).

Do art. 27 i 46 ustawy.

§ 48. (1) Przyznanie emerytury i zaliczenie poszczególnych okresów do wysługi emerytalnej następuje po rozwiązaniu z funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym stosunku służbowego, przyczem prawo do emerytury i zaliczenia poszczególnych okresów do wysługi emerytalnej ocenia się według przepisów, obowiązujących w czasie rozwiązania stosunku służbowego.

(2) Jeżeli w celu doliczenia pewnego okresu do wysługi emerytalnej funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, pozostający w czynnej służbie, uiścił opłatę, zwrócił składki lub odstąpił

prawo do nich Skarbowi Państwa, a następnie po rozwiązaniu stosunku służbowego nie uzyskał prawa do emerytury lub też dany okres nie został mu doliczony do wysługi emerytalnej, opłaty i składki zwraca się funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, ustąpienie zaś praw zostaje unieważnione.

(3) Przepis ustępu poprzedniego nie dotyczy składek ubezpieczeniowych, przekazanych Skarbowi Państwa na mocy art. 7 ust. 6 lit. b ustawy, których przeznaczenie po rozwiązaniu z danym funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym stosunku służbowego określa osobne rozporządzenie Rady Ministrów (art. 7 ust. 6 zdanie 1).

§ 49. (1) Orzeczenie w sprawie przyznania (dekret emerytalny) lub odmowy przyznania uposażenia emerytalnego powinno być doręczone odbiorcy za pokwitowaniem, które dołącza się do akt osobowych.

(2) Jeżeli funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, przeniesiony w stan spoczynku, nie nabył prawa do uposażenia emerytalnego, władza, powołana do przyznania i wymierzenia tego uposażenia, wydaje odpowiednie orzeczenie. Orzeczenie to między innemi powinno zawierać wymienienie ustalonych w postępowaniu administracyjnem okoliczności faktycznych, stwierdzających brak warunków, wymaganych do nabycia prawa do uposażenia emerytalnego, oraz przytoczenie przepisów prawnych, ustanawiających warunki, którym interesowany nie czyni zadość.

(3) Jeżeli przyczyną odmowy przyznania uposażenia emerytalnego jest brak wymaganej ilości lat służby, zaliczalnej do wysługi emerytalnej i uzasadniającej nabycie prawa do uposażenia emerytalnego, orzeczenie powinno zawierać dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby interesowanego i wskazanie powodów niewystarczalności lub niezaliczalności poszczególnych okresów.

(4) Jeżeli w aktach osobowych interesowanego są wzmianki o odbyciu pewnych okresów służby, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, lecz należycie nieudowodnionych, a od zaliczenia tych okresów zależne jest przyznanie uposażenia emerytalnego, wydanie orzeczenia, odmawiającego przyznania tego uposażenia, powinno nastąpić po uprzedniem wezwaniu interesowanego do przedstawienia wymaganych dowodów i po bezskutecznym upływie wyznaczonego w tym celu terminu, który nie może być krótszy, niż 30 dni.

(5) Dekret emerytalny powinien zawierać:

a) oznaczenie władzy, przyznającej zaopatrzenie;
b) imię i nazwisko funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego z podaniem tytułu oraz grupy uposażenia, do której należał ostatnio w czynnej służbie, lub stopnia i z zaznaczeniem „w stanie spoczynku" lub „były";
c) datę orzeczenia oraz datę, od której zostało przyznane uposażenie emerytalne;
d) wskazanie prawnej podstawy przyznania tego uposażenia;
e) dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby i pracy, zaliczonych do wysługi emerytalnej, ze wskazaniem stosunku, w jakim zaliczenie nastąpiło, oraz dokładne obliczenie wysokości uposażenia emerytalnego;
f) dokładne wyszczególnienie wszystkich okresów służby i pracy, niezaliczonych do wysługi emerytalnej, ze wskazaniem powodów niezaliczenia;
g) oznaczenie sposobu przekazywania przyznanego uposażenia emerytalnego;
h) pouczenie o obowiązku zawiadamiania wskazanej władzy o wszelkich zmianach, mających wpływ na prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego lub na jego wysokość, oraz pouczenie o środku odwoławczym od danego orzeczenia, a mianowicie: wskazanie władzy, do której odwołanie powinno być wniesione, i terminu, w jakim wniesienie odwołania może nastąpić, lub też stwierdzenie ostateczności orzeczenia w postępowaniu administracyjnem;
i) podpis uprawnionego przedstawiciela władzy.

(6) Brak pouczenia o obowiązku zawiadamiania władzy o wszelkich zmianach, mających wpływ na prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego lub na jego wysokość, nie wpływa na odpowiedzialność interesowanych osób z art. 4 ustawy.

(7) W dekrecie emerytalnym władza pomija te kwestje, które zostały uprzednio rozstrzygnięte osobnemi orzeczeniami.

(8) Władza, przyznająca i wymierzająca uposażenie emerytalne, przesyła odpis dekretu emerytalnego władzy, która to uposażenie ma wypłacać.

(9) Przy wymiarze uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym właściwa władza wojskowa przygotowuje projekt dekretu emerytalnego i przesyła go, po podpisaniu przez uprawnionego przedstawiciela tej władzy, właściwej władzy skarbowej do uzgodnienia. Władza skarbowa po sprawdzeniu wymiaru uposażenia emerytalnego umieszcza na projekcie dekretu emerytalnego klauzulę „wymiar uposażenia emerytalnego uzgodniono", poczem zwraca projekt dekretu właściwej władzy wojskowej. Zarządzenie przez władzę skarbową wypłaty następuje na podstawie otrzymanego od właściwej władzy wojskowej odpisu uzgodnionego dekretu emerytalnego.

§ 50. Zaliczka, należna emerytowi w razie niemożności przyznania i wymierzenia mu uposażenia emerytalnego w przewidzianym w art. 27 ust. 2 ustawy trzydziestodniowym terminie, nie może przekraczać wymiaru emerytury, który na podstawie dowodów, znajdujących się w aktach osobowych emeryta, może być uznany za niesporny.

§ 51. (1) Funkcjonarjuszom państwowym, otrzymującym ostatnio przed rozwiązaniem stosunku służbowego uposażenie VI grupy lub wyższej we władzach naczelnych i centralnych, oraz wszystkim funkcjonarjuszom państwowym, otrzymującym ostat-

nio przed rozwiązaniem stosunku służbowego uposażenie IV grupy lub wyższej, tudzież sędziom i prokuratorom Sądu Najwyższego i sędziom Najwyższego Trybunału Administracyjnego uposażenie emerytalne przyznaje i wymierza Minister Skarbu.

(2) Wszystkim innym funkcjonarjuszom państwowym uposażenie emerytalne przyznaje i wymierza izba skarbowa, wyznaczona przez Ministra Skarbu.

(3) Wdowom i sierotom po funkcjonarjuszach państwowych, zmarłych w czynnej służbie lub przed uprawomocnieniem się dekretu emerytalnego, oraz wszystkim wdowom i sierotom po zawodowych wojskowych pensje wdowie i sieroce przyznaje i wymierza władza, która byłaby właściwa do przyznania i wymiaru uposażenia emerytalnego zmarłemu.

(4) Wdowom i sierotom po emerytowanych funkcjonarjuszach państwowych, zmarłych po uprawomocnieniu się dekretu emerytalnego, pensje wdowie i sieroce przyznaje i wymierza izba skarbowa, która ostatnio wypłacała uposażenie emerytalne.

(5) Odprawy (art. 44 i 76) przyznaje i wymierza władza, która byłaby właściwa do przyznania i wymierzenia danej osobie uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej lub sierocej.

(6) Władza służbowa funkcjonarjusza państwowego po rozwiązaniu z nim stosunku służbowego przesyła niezwłocznie władzy skarbowej, właściwej do przyznania i wymiaru uposażenia emerytalnego (pensyj wdowiej i sierocych), uporządkowane akta osobowe danego funkcjonarjusza państwowego. Akta te powinny być przechowywane przez władzę, wypłacającą zaopatrzenie emerytalne. Przepis § 2 ust. (2) nie ma tu zastosowania.

Do art. 28 i 47 ustawy.

§ 52. Prawo do pełnego uposażenia emerytalnego w rozumieniu art. 28 lit. c) i art. 47 lit. b) ustawy powstaje wówczas, gdy funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy po uwzględnieniu wszystkich okresów, zaliczalnych do emerytury i uzasadniających nabycie prawa do niej, nie zaś mających jedynie wpływ na wymiar emerytury, nabył prawo do uposażenia emerytalnego w wysokości pełnego wymiaru tego uposażenia, ustalonego w art. 17 ustawy (art. 19). Przy ustalaniu nabycia prawa do pełnego uposażenia emerytalnego okresy służby, uzasadniające nabycie prawa do emerytury w korzystniejszym stosunku (doliczenia na mocy art. 15, 37 p. 5, art. 52 ust. 1, 3 i 4 oraz doliczenia na mocy ustaw szczególnych), uwzględnia się w tym korzystniejszym stosunku.

Do art. 30 ustawy.

§ 53. (1) Funkcjonarjusz państwowy, przeniesiony w stan spoczynku na podstawie prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej o przeniesieniu w stan spoczynku, nabywa prawo do uposażenia emerytalnego wtedy, gdy ma co najmniej 15 lat zaliczalnej do emerytury nieprzerwanej służby państwowej cywilnej lub wojskowej, albo łącznie cywilnej i wojskowej (art. 30 ust. 3), przepisy zaś art. 9 ust. 2 ustawy nie mają zastosowania.

(2) W przypadku nałożenia na funkcjonarjusza państwowego kary dyscyplinarnej przeniesienia w stan spoczynku ze zmniejszonem uposażeniem emerytalnem, karę tę stosuje się w całej rozciągłości, nawet gdyby uposażenie emerytalne miało być wskutek tego zmniejszone poniżej 30% podstawy wymiaru.

(3) Przeniesienie w stan spoczynku na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego nie pozbawia funkcjonarjusza państwowego dobrodziejstw, wynikających z art. 11 i 12 ustawy.

Do art. 36 ustawy.

§ 54. Przy przyznawaniu emerytury dowody, złożone w terminie, wyznaczonym do wniesienia zażalenia na pierwsze orzeczenie w sprawie emerytury, należy uważać za złożone bez zawinionego opóźnienia w rozumieniu art. 36 ust. 4 ustawy.

§ 55. (1) Emeryt może się ubiegać o doliczenie pewnego okresu do wysługi emerytalnej w trybie art. 36 ustawy tylko w tym przypadku, gdy właściwa władza nie wypowiedziała się już poprzednio co do zaliczalności tego okresu w prawomocnem orzeczeniu.

(2) W razie uprawomocnienia się orzeczenia władzy, odmawiającego przyznania uposażenia emerytalnego lub zaliczenia pewnego okresu do wysługi emerytalnej z powodu nieprzedstawienia wymaganych dowodów, kwestja zaliczalności tego okresu może być ponownie rozważona jedynie na zasadach, dotyczących wznowienia postępowania administracyjnego.

A. Praca kontraktowa.

Do art. 37 ustawy.

§ 56. (1) Przez pracę kontraktową należy rozumieć wykonywanie w organach władzy państwowej na mocy umowy (na piśmie lub ustnej) stałych czynności, należących do zakresu działania funkcjonarjuszów państwowych, za wynagrodzeniem, obliczanem w stosunku do przepracowanego czasu (dziennie, tygodniowo, miesięcznie).

(2) Praca w instytucjach, przedsiębiorstwach lub zakładach państwowych, których pracownicy (funkcjonarjusze) etatowi (stali) nie nabywają praw emerytalnych na zasadzie ustawy, nie stanowi pracy kontraktowej w rozumieniu art. 37 ustawy.

B. Studja wyższe.

§ 57. (1) Funkcjonarjusz państwowy, ubiegający się o doliczenie czasu studjów wyższych, powinien przedstawić władzy, przyznającej i wymierzającej uposażenie emerytalne, zaświadczenie wyższego zakładu naukowego państwowego lub zakładu, uznanego za równorzędny, stwierdzające okres rzeczywiście odbytych studjów naukowych od daty immatrykulacji do daty złożenia egzaminów końcowych. Zaświadczenie to powinno zawierać wzmiankę o tem, czy i jakie urlopy były petentowi udzielone w tym okresie przez władze uczelni. Nadto na żądanie

władzy, przyznającej i wymierzającej uposażenie emerytalne, funkcjonarjusz państwowy powinien przedstawić zaswiadczenie danego wyższego zakładu naukowego, stwierdzające minimalny, ustawowo przepisany czas studjów w tym zakładzie.

(2) Za zgodą Ministra Skarbu mogą być przyjęte inne dowody zamiast zaświadczeń wymienionych w ust. (1), zwłaszcza o ile przedstawienie takiego zaświadczenia jest niewspółmiernie utrudnione.

(3) W przypadku rozpoczęcia studjów wyższych przed wstąpieniem do służby, a ukończenia ich w czasie trwania tej służby dolicza się do wysługi emerytalnej tylko czas studjów, odbytych przed rozpoczęciem służby, przyczem, jeżeli czas rzeczywistych studjów przekracza ich ustawowy okres minimalny, różnicę potrąca się z czasu studjów, odbytych przed wstąpieniem do służby.

C. Służba wojskowa.

§ 58. W razie pełnienia przez funkcjonarjusza państwowego równolegle z państwową służbą cywilną służby wojskowej, zaliczalnej do wysługi emerytalnej w stosunku korzystniejszym, niż służba cywilna, okres tej służby, pełnionej równolegle ze służbą wojskową, zaliczalną w stosunku korzystniejszym, powinien być funkcjonarjuszowi państwowemu liczony również korzystniej, tak jak gdyby zaliczalna była nie służba cywilna, lecz równolegle z nią pełniona służba wojskowa.

§ 59. (1) W przypadku odbywania służby wojskowej ochotniczej albo też służby wojskowej z mobilizacji lub z mocy zarządzenia Rady Ministrów, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, przez osobę, która nie odbywała obowiązkowej służby wojskowej, okres służby wojskowej ochotniczej, z mobilizacji lub z mocy zarządzenia Rady Ministrów, o którem wyżej mowa, nieprzekraczający ustawowo przewidzianego okresu obowiązkowej służby wojskowej, należy uważać pod względem zaliczalności do wysługi emerytalnej za służbę obowiązkową.

(2) Przepis powyższy nie dotyczy osób, które w dniu rozpoczęcia służby ochotniczej, z mobilizacji lub z mocy zarządzenia Rady Ministrów, o którem mowa w ust. (1), przekroczyły wiek poborowy.

§ 60. Do okresu służby wojskowej wlicza się również czas ćwiczeń wojskowych, odbytych w rezerwie.

D. Niewola.

§ 61. Okoliczność, iż dostanie się funkcjonarjusza państwowego do niewoli nastąpiło bez jego winy, ustalają władze wojskowe lub władze administracji ogólnej.

E. Przerwy w służbie.

§ 62. (1) Służbę w Legjonach, podobnie jak służbę w innych polskich formacjach wojskowych, które były jednocześnie składowemi częściami armij zaborczych, zalicza się do wysługi emerytalnej, jako służbę w wojsku polskiem (art. 105) niezależnie od jakichkolwiek przerw (art. 37 p. 3 ust. 5).

(2) Czas przerwy w służbie, zaliczalny do wysługi emerytalnej na mocy art. 101 ust. 1 lit. a) ustawy, zalicza się do wysługi emerytalnej jak służbę w wojsku polskiem, z tem jednak zatrzeżeniem, że w razie istnienia ponownej przerwy czas przerwy, zaliczalny do wysługi emerytalnej, zalicza się w granicach art. 37 p. 4 ustawy.

§ 63. (1) Lata służby, odbytej przed przerwą, zaliczone na zasadzie art. 37 p. 4 ustawy, uzasadniają nabycie prawa do emerytury i są zaliczalne do 15-letniego oraz do 5-letniego okresu, przewidzianych w art. 9 ustawy.

(2) Jeżeli w służbie jest kilka przerw, do wysługi emerytalnej zalicza się za każdy pełny kalendarzowy rok służby, pełnionej po ostatniej przerwie, jeden rok ze wszystkich okresów służby przed ostatnią przerwą, tak jak gdyby innych przerw poza ostatnią nie było.

(3) Ze służby przed przerwą zalicza się przedewszystkiem okresy, zaliczalne do emerytury w sposób korzystniejszy, przyczem w przypadku, gdy ilość lat rzeczywistej służby przed przerwą wynosi mniej aniżeli służba po przerwie, dopuszczalne jest stosowanie korzystniejszego liczenia lat służby przed przerwą, z tem jednak zastrzeżeniem, że ogólna ilość lat służby, odbytej przed przerwą i obliczonej w sposób korzystniejszy, ostatecznie nie może przekraczać ilości pełnych kalendarzowych lat służby, pełnionej po ostatniej przerwie.

(4) Służba przed przerwą jest zaliczalna do wysługi emerytalnej niezależnie od przyczyny rozwiązania stosunku służbowego przed przerwą.

(5) Gdy okres służby przed przerwą z ewentualnem uwzględnieniem korzystniejszego sposobu zaliczenia tego okresu lub jego części nie przewyższa ilości pełnych kalendarzowych lat służby po przerwie, do wysługi emerytalnej zalicza się całkowity okres służby przed przerwą łącznie z miesiącami i dniami, niestanowiącemi pełnego roku.

§ 64. (1) Okresy służby prowizorycznej i przygotowawczej oraz pracy kontraktowej w służbie państwowej, odbyte przed przerwą, są zaliczalne z samego prawa w stosunku, ustalonym w art. 37 p. 4 ust. 1 ustawy, pod warunkiem, że również przed przerwą służba prowizoryczna (przygotowawcza, kontraktowa) została zakończona bezpośrednio nominacją na stałego funkcjonarjusza państwowego w tym samym lub innym dziale administracji, a jeżeli chodzi o służbę przygotowawczą lub pracę kontraktową — także nominacją na służbę prowizoryczną (o ile chodzi o pracę kontraktową — również przygotowawczą), zakończoną również bezpośrednio i również przed przerwą nominacją na służbę stałą w tym samym lub w innym dziale administracji.

(2) Okresy służby prowizorycznej i przygotowawczej oraz pracy kontraktowej w służbie państwowej, odbyte przed przerwą, lecz nieodpowiadające powyższym warunkom, mogą być doliczone do wysługi emerytalnej jedynie na mocy art. 37 p. 2 ust. 1 ustawy.

§ 65. Zwolnienie ze służby na własną prośbę funkcjonarjusza państwowego, który w ciągu jednego miesiąca po tem zwolnieniu objął w służbie państwowej inne stanowisko stałe lub prowizoryczne, przygotowawcze, czy też kontraktowe, z którego przeszedł następnie bezpośrednio (§ 64 ust. (1)) do służby stałej, nie pociąga za sobą ani powstania przerwy, ani też utraty praw emerytalnych, nabytych przez poprzednią służbę.

§ 66. Uskutecznione w czasie czynnej służby doliczenie lat służby lub przywrócenie praw, nabytych przez poprzednią służbę, nie wpływają na uprawnienia emerytalne, o ile ustawa lub przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

F. Działalność niepodległościowa.

§ 67. (1) Do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych zalicza się, niezależnie od postanowień art. 105 ustawy:

a) okresy odbywania kar pozbawienia wolności lub administracyjnego zesłania, orzeczonych przez władze państw zaborczych za czynną działalność, zmierzającą do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, oraz okresy przebywania w areszcie zapobiegawczym za taką działalność;

b) okresy czynnej działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, stwierdzonej przez nadanie Krzyża Niepodległości bądź Medalu Niepodległości.

(2) Okresy, o których mowa w ust. (1), zalicza Minister Skarbu, o ile chodzi o funkcjonarjuszów państwowych, zaś Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, o ile chodzi o zawodowych wojskowych.

(3) Decyzje co do zaliczenia okresów, wymienionych w ust. (1) lit. a), wydaje się po wysłuchaniu opinji komisji kwalifikacyjnej, powołanej do opinjowania w sprawach zaopatrzenia byłych skazańców politycznych. Decyzje co do zaliczenia okresów, wymienionych w ust. (1) lit. b), wydaje się po wysłuchaniu opinji tejże komisji kwalifikacyjnej, uzupełnionej trzema delegatami, wyznaczonymi przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek komisji likwidacyjnej Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości.

(4) Okresy działalności, wymienionej w ust. (1) lit. b), należy zgłosić do właściwej władzy skarbowej najpóźniej do dnia 31 grudnia 1936 r. Okresy te niezgłoszone do tego terminu nie ulegają zaliczeniu.

(5) Na zasadzie paragrafu niniejszego nie mogą być zaliczone do wysługi emerytalnej okresy, zaliczone już na innej podstawie.

(6) Do dowodów, uzasadniających zaliczenie do wysługi emerytalnej okresów, wymienionych w ust. (1), stosuje się odpowiednio przepisy, dotyczące zaopatrzenia byłych skazańców politycznych, z tem, że w przedstawionych dowodach — a także w opinjach komisyj — okresy powinny być ustalane w sposób kalendarzowy.

Do art. 39, 40 i 54 ustawy.

§ 68. (1) Dopuszczalność poddawania emerytów perjodycznym badaniom lekarskim (art. 39 i 54) dotyczy tylko emerytów, którym do wysługi emerytalnej doliczono lata na mocy art. 12 ustawy. W stosunku do emerytowanych zawodowych wojskowych przedmiotem oceny przez wojskowo-lekarskie komisje rewizyjne może być tylko stopień utraty zdolności do pracy zarobkowej.

(2) Terminy i wyniki perjodycznych badań lekarskich powinny być uwidocznione w aktach osobowych emeryta.

(3) Powołanie emerytowanego funkcjonarjusza państwowego do czynnej służby państwowej na mocy art. 39 ust. 2 i art. 40 ustawy może nastąpić jedynie po stwierdzeniu przez komisję lekarską zupełnej zdolności do wykonywania obowiązków służbowych na tem stanowisku w danym dziale służby, na które emeryt ma być powołany. Powołanie do czynnej służby państwowej nie może nastąpić wbrew woli emeryta, jeżeli emeryt uzyskał już warunki, w których powinien być przeniesiony w stan spoczynku na własną prośbę.

(4) Przy powoływaniu emerytów do służby czynnej na mocy art. 40 ustawy stosuje się odpowiednio zasady postępowania, przewidziane w art. 31 ustawy.

(5) Za odnosne postanowienia ustaw o państwowej służbie cywilnej w rozumieniu art. 40 ustawy należy uważać przepisy wskazanych ustaw o przenoszeniu urzędnika do innej miejscowości lub na inne stanowisko służbowe.

Do art. 43 i 59 ustawy.

§ 69. Legitymacje, służące jako dowód osobisty w zakresie korzystania z ulg, przewidzianych w art. 43 i 59 ustawy, wystawia emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym władza, wypłacająca uposażenie emerytalne, lub władza, wskazana przez Ministra Skarbu, a emerytowanym zawodowym wojskowym — władza wojskowa, wyznaczona przez Ministra Spraw Wojskowych.

Do art. 50 ustawy.

§ 70. Przepisy, zawarte w § 54 — 58 i 60 — 67, stosuje się odpowiednio do zawodowych wojskowych.

Do art. 60 i 61 ustawy.

§ 71. (1) Okoliczność, że śmierć funkcjonarjusza państwowego nastąpiła:

a) z powodu kalectwa lub choroby, nabytych przez zmarłego po wstąpieniu jego do służby i bez własnej winy (art. 9 ust. 2 p. 1) lub

b) z powodów, określonych w art. 9 ust. 2 p. 2 lit. a) — c) ustawy, powinna być w razie wątpliwości ustalona przez komisję lekarską. Do postępowania przed komisjami lekarskiemi stosuje się odpowiednio art. 31 ustawy.

(2) W stosunku do zawodowych wojskowych okoliczności śmierci, wymienione w ust. (1) lit. a) i b), powinny być ustalone orzeczeniem, wydanem w drodze pośmiertnego postępowania rewizyjno-le-

karskiego, którego sposób określają szczególne przepisy.

(3) W braku dowodu przeciwnego należy domniemywać, że śmierć funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego nastąpiła z powodu kalectwa lub choroby, nabytych przez zmarłego po wstąpieniu jego do służby i bez własnej winy.

§ 72. Doliczenie przy wymiarze pensji wdowiej i sierocej 10 lat na mocy art. 61 ust. 3 ustawy jest niezależne od tego, czy za życia zmarłego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego została stwierdzona trwała utrata zdolności do zarobkowania z przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2 p. 2 lit. a) — c) ustawy. Natomiast doliczenie lat na mocy art. 11 ustawy przy wymiarze pensji wdowiej i sierocej zawisłe jest przedewszystkiem od ustalenia przez komisję lekarską za życia funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego trwałej utraty co najmniej 95% zdolności do zarobkowania.

Do art. 62 ustawy.

§ 73. Prawo do pensji sierocej służy jedynie dzieciom ślubnym i uprawnionym funkcjonarjusza państwowego, zawodowego wojskowego lub emeryta. O ślubności i uprawnieniu dziecka decyduje właściwe prawo cywilne.

§ 74. W razie otrzymania przez wdowę, która ponownie wstąpiła w związek małżeński, jednorazowej odprawy (art. 74) pensję sierocą, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, za który należała się ostatnia rata pensji wdowiej, wymierza się według zasad, podanych w art. 62 lit. b) lub c) ustawy. Na tych samych zasadach wypłaca się pensję sierocą przez czas wstrzymania pensji wdowiej z powodu zawarcia przez wdowę ponownego związku małżeńskiego (art. 74). Natomiast w przypadku, gdy prawo do otrzymywania pensji wdowiej zostało zawieszone na mocy art. 73 ustawy, pensje sieroce oblicza się według zasad art. 62 ust. 2 lit. a) ustawy.

§ 75. Przez jedyną sierotę w pojęciu art. 62 lit. c) ustawy należy rozumieć jedyne dziecko, które nie posiada żyjącego rodzeństwa (braci i sióstr) rodzonego ani przyrodniego ze strony ojca, natomiast rodzeństwo przyrodnie ze strony matki nie wchodzi w rachubę.

§ 76. Jeżeli zmarły funkcjonarjusz państwowy, zawodowy wojskowy lub emeryt pozostawił dzieci z kilku małżeństw, a jedna z matek otrzymuje pensję wdowią, pensję sierocą dla wszystkich sierot, pochodzących od tej matki, wymierza się według art. 62 lit. a) ustawy, a dla sierot, pochodzących od matek, które nie żyją lub nie otrzymują pensji wdowiej, — na zasadach art. 62 lit. b) ustawy.

Do art. 63 ustawy.

§ 77. (1) Do sierot po funkcjonarjuszkach państwowych stosuje się odpowiednio § 73.

(2) Przyznanie pensji sierocej po matce za życia ojca następuje na czas trwania jego niezdolności do pracy zarobkowej po stwierdzeniu przez lekarza urzędowego tej niezdolności oraz po zbadaniu przez powiatową władzę administracji ogólnej stanu majątkowego i dochodów ojca.

Do art. 66 ustawy.

§ 78. (1) Przyznanie i wymiar pensyj wdowich i sierocych następuje jedynie w razie wniesienia podania przez interesowaną osobę (art. 70 ust. 2).

(2) Wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych, zmarłych w czynnej służbie lub przed uprawomocnieniem się wymiaru emerytury zmarłego (§ 51 ust. (3)), z wyjątkiem wdów i sierot po zmarłych w stanie nieczynnym zawodowych wojskowych, wnoszą podania o przyznanie pensji wdowiej lub sierocej do władzy (dowództwa formacji, oddziału, zakładu, urzędu wojskowego), w której zmarły ostatnio pełnił służbę.

(3) Wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach państwowych, zmarłych po uprawomocnieniu się wymiaru emerytury zmarłego (§ 51 ust. (4)), wnoszą podania do władzy, która wypłacała lub miała wypłacać uposażenie emerytalne zmarłemu emerytowi, wdowy zaś i sieroty po zawodowych wojskowych, zmarłych w stanie nieczynnym lub w stanie spoczynku po uprawomocnieniu się wymiaru emerytury, do Ministerstwa Spraw Wojskowych, jeżeli zmarły był oficerem, a do dowódcy właściwego okręgu korpusu (Szefa kierownictwa marynarki wojennej, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza), jeżeli był podoficerem.

(4) W podaniu należy wskazać miejsce zamieszkania wszystkich osób, którym ma być przyznane zaopatrzenie emerytalne.

§ 79. (1) Do podania należy dołączyć:

a) metrykę śmierci męża (ojca);

b) przy ubieganiu się o pensję wdowią — metrykę ślubu, a przy ubieganiu się o pensje sieroce — metryki urodzeń dzieci, którym mają być przyznane pensje sieroce;

c) poświadczenia zamieszkania wszystkich osób, którym ma być przyznane zaopatrzenie;

d) oświadczenia interesowanych osób o tem, czy i jakie otrzymują zaopatrzenie ze Skarbu Państwa;

e) oświadczenia interesowanych osób, że nie wstąpiły do klasztoru;

f) przy ubieganiu się o pensję wdowią — oświadczenie wdowy o tem, że małżeństwo jej ze zmarłym nie zostało sądownie rozłączone, w razie zaś sądowego rozłączenia tego małżeństwa — wypis prawomocnego wyroku sądowego lub zaświadczenie sądu, stwierdzające obowiązek zmarłego alimentowania żony;

g) przy ubieganiu się o pensję sierocą — oświadczenie interesowanych osób o tem, czy i jakie zajmuje sierota stanowisko w służbie państwowej lub samorządowej, do

którego jest przywiązane stałe uposażenie, oraz ewentualnie że sierota nie zawarła związku małżeńskiego;

h) przy ubieganiu się o pensję dla sieroty, która ukończyła 18 lat (art. 72 ust. 2), — zaświadczenie właściwego zakładu naukowego, stwierdzające odbywanie studjów.

(2) Jeżeli wdowa ubiega się również o pensje sieroce dla swych dzieci, do podania powinno być dołączone oświadczenie wdowy, że sieroty, o których pensje ubiega się, pozostają pod jej opieką z samego prawa i że opieka ta nie została jej odjęta, nadto, jeżeli są dzieci powyżej lat 15 (w b. zaborze rosyjskim) lub 18 (w b. zaborach austrjackim i niemieckim), — że żadne z nich nie zostało usamowolnione (upełnoletnione).

(3) W razie odjęcia wdowie opieki z samego prawa i ustanowienia jej następnie w charakterze opiekunki przez właściwy organ opiekuńczy do podania winien być dołączony uwierzytelniony odpis aktu ustanowienia (§ 4 ust. (2)), a w razie usamowolnienia (upełnoletnienia) dziecka oraz w przypadku, gdy wdowa ubiega się o pensję sierocą dla dziecka pełnoletniego, — pełnomocnictwo dziecka. Pełnomocnictwo do ubiegania się o pensję sierocą powinno być dane na piśmie, przyczem jednak nie jest wymagane uwierzytelnienie.

(4) Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio, gdy ojciec ubiega się o pensję dla dziecka na mocy art. 63 ustawy.

§ 80. (1) Do postępowania przy wymiarze pensyj wdowich i sierocych stosuje się odpowiednio § 49, przyczem wdowie (sierotom) doręcza się odpowiedni dekret pensyjny.

(2) Jeżeli emeryt zmarł po uprawomocnieniu się wymiaru emerytury, w dekrecie pensyjnym nie wyszczególnia się okresów służby i pracy, niezaliczonych do wysługi emerytalnej zmarłego emeryta (§ 49 ust. (5) lit f)).

§ 81. Jeżeli wdowa jest uprawniona do odbioru pensji wdowiej i pensyj sierocych (§ 82), władza wydaje jeden dekret pensyjny z oznaczeniem wysokości pensyj wdowiej i sierocych. Sierotom, uprawnionym do otrzymywania pensji do rąk własnych, oraz sierotom, nad któremi wdowa nie sprawuje opieki, należy wydać osobne dekrety pensyjne. Dekrety powinny być doręczone z odpowiedniem zastosowaniem przepisów, zawartych w § 82, bezpośrednio osobie, uprawnionej do otrzymywania pensji (pełnoletniej upełnoletnionej lub usamowolnionej sierocie albo opiekunowi nieletniej sieroty).

§ 82. (1) Pensję sierocą, przyznaną i wymierzoną sierotom niepełnoletnim i nieusamowolnionym (nieupełnoletnionym), wypłaca się rodzicowi, pozostałemu przy życiu (matce, w przypadku przewidzianym w art. 63 ustawy — ojcu), o ile sprawuje on opiekę nad daną sierotą. Jeżeli żaden z rodziców nie żyje lub nie sprawuje opieki (np. z powodu ponownego wstąpienia wdowy w związek małżeński), pensję sierocą wypłaca się ustanowionemu opiekunowi.

(2) Pensję sierocą, przyznaną i wymierzoną sierotom, zdolnym do działań prawnych (pełnoletnim, usamowolnionym lub upełnoletnionym), wypłaca się im osobiście. Sieroty te mogą jednak upoważnić pozostałego przy życiu rodzica zarówno do wszczęcia i popierania postępowania w celu wyjednania pensji sierocej, jak i do jej otrzymywania.

(3) Pełnomocnictwo do otrzymywania przyznanej i wymierzonej pensji sierocej powinno być dane na piśmie i należycie uwierzytelnione. Uwierzytelnienie może być zastąpione osobistem podpisaniem pełnomocnictwa przez mocodawcę w obecności urzędnika władzy, wypłacającej zaopatrzenie emerytalne. Urzędnik zaznacza na udzielonem pełnomocnictwie, jakim dowodem wylegitymował się mocodawca, i potwierdza ustaloną na podstawie tego dowodu tożsamość osoby mocodawcy oraz własnoręczność jego podpisu.

Do art. 67 ustawy.

§ 83. Żony i dzieci funkcjonarjuszów państwowych lub zawodowych wojskowych, zaginionych na terenie działań wojennych albo w służbie bezpieczeństwa lub służbie granicznej, powinny, celem uzyskania tymczasowego zaopatrzenia w myśl art. 67 ustawy, złożyć wszystkie dowody, wyszczególnione w § 79, w trybie, ustalonym dla wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych, zmarłych w czynnej służbie (§ 78). Zamiast metryki śmierci osoby te składają zaświadczenie dowódcy formacji (oddziału, zakładu, urzędu wojskowego), stwierdzające, wśród jakich okoliczności nastąpiło zaginienie, i że nie zachodzi podejrzenie dezercji.

Do art. 69 ustawy.

§ 84. (1) Przez wdowę po funkcjonarjuszu państwowym, zawodowym wojskowym lub emerycie, uprawnioną do otrzymywania pensji wdowiej, rozumieć należy wdowę, z którą zmarły zawarł związek małżeński przed przejściem w stan spoczynku, o ile małżeństwo to aż do śmierci funkcjonarjusza państwowego, zawodowego wojskowego lub emeryta nie zostało prawomocnym wyrokiem sądowym rozłączone od stołu i łoża (separowane), rozwiedzione ani też unieważnione.

(2) Wdowie, z którą zmarły funkcjonarjusz państwowy, zawodowy wojskowy lub emeryt został sądownie rozłączony (separowany), służy prawo do pensji wdowiej tylko w tym przypadku, gdy małżeństwo zostało rozłączone z obowiązkiem męża do utrzymywania żony. Skoro tylko obowiązek ten został ustanowiony, wdowa ma prawo do pensji wdowiej w normalnym wymiarze, chociażby nawet wyznaczone jej alimenty wynosiły kwotę mniejszą.

(3) Należy uważać, że rozłączenie sądowe nastąpiło z obowiązkiem męża do utrzymywania żony, zarówno w tym przypadku, gdy obowiązek taki został na męża nałożony w wyroku sądowym, jak i wówczas, gdy wypływa on z umów małżeńskich, zawartych przed uzyskaniem wyroku sądowego w sprawie rozłączenia zgodnie z właściwemi przepisami prawa cywilnego.

(4) Faktyczne oddzielne pożycie małżonków przed śmiercią funkcjonarjusza państwowego, zawodowego wojskowego lub emeryta nie pozbawia wdowy prawa do pensji wdowiej.

(5) Separacja, rozwód oraz unieważnienie małżeństwa w niczem nie wpływają na prawa sierot do pensji sierocej.

Do art. 72 ustawy.

§ 85. Przepisy, zawarte w § 31 ust. (1), stosują się odpowiednio do wdów i sierot.

§ 86. Skazanie wdowy lub sieroty, połączone z utratą praw publicznych (art. 45 kodeksu karnego), samo przez się nie powoduje utraty prawa do pensji wdowiej lub sierocej, o ile inne przepisy takich skutków z tem skazaniem nie łączą.

§ 87. Sieroty otrzymują pensje sieroce po ukończeniu 18 lat, gdy uczęszczają do szkół państwowych publicznych lub szkół prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych (publicznych), jak również, gdy pobierają nauki w szkołach prywatnych, nieposiadających uprawnień szkół państwowych (publicznych), a nawet gdy kształcą się w domu, z tem jednak zastrzeżeniem, że nauka ta odbywać się ma według systemu i programu szkół państwowych (publicznych). Okoliczność, że nauka sieroty odpowiada wspomnianym warunkom, powinna być w odpowiedni sposób udowodniona, jak np. przez złożenie odpowiednich egzaminów wstępnych, końcowych lub nawet częściowych.

Do art. 74 ustawy.

§ 88. (1) Odprawę na mocy art. 74 ustawy przyznaje i wymierza wdowom po funkcjonarjuszach państwowych izba skarbowa, która wypłacała pensję wdowią, wdowom zaś po zawodowych wojskowych— władze, które przyznały pensję wdowią.

(2) Prawo do odprawy z tytułu zawarcia ponownego związku małżeńskiego służy również wdowom, które pozostają w czynnej służbie państwowej.

§ 89. (1) Celem otrzymania odprawy wdowa powinna wnieść podanie do władzy, powołanej do przyznania i wymiaru tej odprawy.

(2) Do podania o odprawę należy dołączyć następujące dowody:

a) metrykę ponownego ślubu;

b) zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzające, że mąż jest obywatelem polskim, w razie zaś, gdy jest obywatelem państwa obcego, — zaświadczenie właściwej władzy danego państwa, należycie zalegalizowane, iż ustawodawstwo danego państwa udziela również odpraw wdowom po emerytach państwowych, wychodzących zamąż za obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Jeżeli złożenie podania o przyznanie odprawy nastąpiło przed wymierzeniem pensji wdowiej, naprzód powinna być wydana decyzja co do uprawnień wdowy do pensji wdowiej.

(4) Przy ustalaniu wysokości odprawy za podstawę służy pensja wdowia, przypadająca za ten miesiąc, w którym wdowa wstąpiła ponownie w związek małżeński.

§ 90. (1) Jeżeli wdowa w ciągu trzech miesięcy od dnia zawarcia ponownego związku małżeńskiego nie wniosła podania (chociażby bez dowodów) o przyznanie odprawy, zachowuje jedynie prawo do pensji wdowiej na przypadek ponownego owdowienia. W tym przypadku wypłata pensji wdowiej zostaje wznowiona od pierwszego dnia miesiąca, następującego po ponownem owdowieniu, z zastrzeżeniami, przewidzianemi w art. 70 ust. 2 i 3 ustawy.

(2) Rozwiązanie ponownie zawartego związku małżeńskiego w inny sposób, niż przez śmierć męża oraz rozłączenie sądowe ponownie zawartego małżeństwa nie pociąga za sobą przywrócenia prawa do otrzymywania pensji wdowiej. Jednak wdowa odzyskuje prawo do pensji wdowiej po śmierci męża, z którym poprzednio została sądownie rozłączona.

(3) W razie unieważnienia ponownie zawartego związku małżeńskiego wdowa odzyskuje prawo do pensji wdowiej od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uprawomocnieniu się wyroku sądowego, orzekającego nieważność tego małżeństwa.

Do art. 77 ustawy.

§ 91. (1) Do zwrotu kosztów przesiedlenia mają prawo jedynie wdowy i sieroty, co do których nie zachodzą przeszkody, przewidziane w art. 69 ustawy, sieroty zaś nadto, o ile nie ukończyły 18 roku, a w razie odbywania studjów w zakładach naukowych — 24 roku (art. 72).

(2) Postanowienia, zawarte w § 26—29, stosują się odpowiednio do przesiedleń, uskutecznionych przez wdowy i sieroty, z odchyleniami, przewidzianemi w § 92 — 96.

§ 92. (1) Wdowa i sieroty, pozostałe po funkcjonarjuszu państwowym lub zawodowym wojskowym, zmarłym w czynnej służbie, mają prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia, o ile nabyły prawo do zaopatrzenia emerytalnego, a w przypadku, gdy tego prawa nie nabyły, o ile zmarły funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy był stałym funkcjonarjuszem państwowym.

(2) Wdowa i sieroty, pozostałe po funkcjonarjuszu państwowym lub zawodowym wojskowym, zmarłym w czynnej służbie, otrzymują zwrot kosztów przesiedlenia z miejsca dotychczasowego zamieszkania bez względu na ostatnie miejsce służbowe zmarłego męża lub ojca (art. 77 zdanie 1). Natomiast wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych, którzy zmarli w ciągu roku po przeniesieniu w stan spoczynku, a przed dokonaniem przesiedlenia, mają prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia z ostatniego miejsca służbowego zmarłego funkcjonarjusza, czy też wojskowego do przyszłego miejsca zamieszkania w kra-

ju lub na obszarze W. M. Gdańska (art. 77 zdanie 2 w związku z art. 21 ust. 1).

(3) Prawo do żądania zwrotu kosztów przesiedlenia służy również wdowie i sierotom, zamieszkałym w chwili śmierci funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego razem z nim zagranicą, jeżeli wyjazd zagranicę nastąpił z powodu przeniesienia funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego na stanowisko w służbie zagranicznej i jeżeli nowe miejsce zamieszkania znajduje się w kraju lub na obszarze W. M. Gdańska. W tym przypadku mają odpowiednie zastosowanie przepisy, normujące sprawę należności za przeniesienia z urzędu w służbie czynnej, odbywane poza granicami Państwa, w odniesieniu do funkcjonarjuszów państwowych lub zawodowych wojskowych, odwołanych do kraju, z odchyleniami, analogicznemi do tych, jakie są przewidziane w poprzednich ustępach niniejszego paragrafu oraz w § 93—96.

§ 93. Termin roczny, przewidziany w art. 77 w związku z art. 21 ust. 2 i 3 ustawy, należy obliczać w ten sposób, że wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych, zmarłych w czynnej służbie, korzystają z prawa do zwrotu kosztów przesiedlenia, o ile ono nastąpiło w ciągu roku od daty śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego, wdowy zaś i sieroty, pozostałe po funkcjonarjuszach i wojskowych, zmarłych w ciągu roku po przeniesieniu w stan spoczynku, a przed dokonaniem przesiedlenia, — o ile przesiedlą się w ciągu roku od daty przeniesienia zmarłego funkcjonarjusza lub wojskowego w stan spoczynku, niezależnie od daty śmierci męża czy też ojca.

§ 94. (1) Prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia służy sierotom jedynie w braku wdowy, uprawnionej do otrzymania zwrotu kosztów przesiedlenia.

(2) Prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia służy sierotom łącznie.

(3) Prawo do zwrotu kosztów przesiedlenia nie służy wdowcowi po funkcjonarjuszce państwowej.

§ 95. Jeżeli przepisy, normujące sprawę należności w razie przeniesienia w czynnej służbie, uzależniają wysokość pewnych świadczeń od rodzinnego stanu funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego, przy określaniu tego stanu bierze się pod uwagę wdowę, a gdy ta nie żyje, jedną z uprawnionych sierot zamiast zmarłego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego.

§ 96. (1) Wdowa i sieroty, które pragną uzyskać zwrot kosztów przesiedlenia, powinny złożyć podanie do władzy, oznaczonej w § 29, dołączając oprócz dowodów, w tymże przepisie wymienionych, metrykę śmierci zmarłego męża lub ojca, o ile nie znajduje się ona w aktach osobowych.

(2) W przypadku przesiedlenia wdowy i sierot z zagranicy (§ 92 ust. (3)) władza, która przyznaje zwrot kosztów przesiedlenia, może zażądać od osób, ubiegających się o to, złożenia deklaracyj lub dowodów, stwierdzających wyjazd zagranicę z powodu przeniesienia zmarłego męża lub ojca na stanowisko w służbie zagranicznej i zamieszkiwanie zagranicą razem ze zmarłym funkcjonarjuszem państwowym lub zawodowym wojskowym, jeżeli okoliczności te nie wynikają z akt osobowych zmarłego i nie mogą być ustalone z urzędu.

Do art. 78 ustawy.

§ 97. (1) Prawo do pośmiertnego służy przedewszystkiem wdowie, o ile małżeństwo z nią zmarłego nie zostało sądownie rozwiązane w drodze rozłączenia, rozwodu lub unieważnienia. W razie sądowego rozłączenia małżeństwa wdowa nie ma prawa do pośmiertnego, nawet gdy ustanowiony został obowiązek męża alimentowania żony, co nie wyłącza możliwości zastosowania art. 78 ust. 3 zdanie 2 ustawy.

(2) Jeżeli wdowa nie ma prawa do pośmiertnego lub tego prawa się zrzekła, pośmiertne należy się w tej samej wysokości dzieciom ślubnym, uprawnionym i pasierbom zmarłego, o ile zmarły faktycznie je utrzymywał, bez względu na to, czy zmarły pozostawił jakikolwiek majątek.

(3) Przy obliczaniu wysokości pośmiertnego za podstawę obliczenia należy wziąć uposażenie emerytalne, otrzymywane ostatnio przez zmarłego, ze wszystkiemi należnemi zmarłemu emerytowi dodatkami.

(4) W braku dzieci ślubnych, uprawnionych i pasierbów oraz w przypadku, gdy osoby te zrzekły się pośmiertnego, należy przyznać osobom (krewnym zmarłego lub obcym), które łożyły na leczenie i pogrzeb, udowodnione koszty tego leczenia i pogrzebu do wysokości trzymiesięcznego uposażenia emerytalnego zmarłego, jeżeli koszty te nie znajdują pokrycia w pozostałym po zmarłym majątku ruchomym ani nieruchomym.

(5) Jeżeli zmarły pozostawił pewien majątek, który jednak nie wystarcza na pokrycie kosztów ostatniej choroby i pogrzebu, wypłata udowodnionych kosztów leczenia i pogrzebu do wysokości pośmiertnego następuje po potrąceniu kwoty, odpowiadającej wartości tego majątku, przyczem w tym przypadku osoba, ubiegająca się o zwrot tych kosztów, powinna przedstawić prócz dowodów, wymienionych w § 98 ust. (2) lit. c), zaświadczenie sądu lub powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzające, jaką wartość posiada majątek, pozostały po zmarłym, oraz jaką część tego majątku otrzymała osoba, ubiegająca się o zwrot kosztów leczenia i pogrzebu.

(6) Jeżeli jest kilkoro dzieci (dzieci i pasierbów), przedewszystkiem należy przyznać tym dzieciom, które poniosły koszty leczenia i pogrzebu zmarłego, kwoty, stanowiące zwrot tych kosztów, ewentualna zaś pozostałość zostaje podzielona na równe części pomiędzy wszystkie dzieci, które pozostawały na utrzymaniu zmarłego.

(7) Jeżeli kilka osób ubiega się o zwrot kosztów leczenia i pogrzebu, kwotę zwracanych kosztów leczenia i pogrzebu dzieli się między te osoby w stosunku do poniesionych wydatków i zaciągniętych zobowiązań, związanych z chorobą i pogrzebem zmarłego, przyczem uwzględnia się przedewszystkiem koszty leczenia i pogrzebu niezbytkownego.

§ 98. (1) Pośmiertne (zwrot kosztów leczenia i pogrzebu) po emerytowanym funkcjonarjuszu pań-

stwowym przyznaje izba skarbowa, która zmarłemu wypłacała lub powinna była wypłacać uposażenie emerytalne. Wypłatę pośmiertnego uskutecznia władza, która wypłacałaby pensję wdowią lub sierocą po zmarłym.

(2) Osoba, ubiegająca się o uzyskanie pośmiertnego (zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu), powinna wnieść do władzy, oznaczonej w ustępie poprzednim, podanie i dołączyć do niego następujące dowody:

a) jeżeli o pośmiertne ubiega się wdowa, — metrykę śmierci męża i oświadczenie, że małżeństwo zmarłego z osobą, ubiegającą się o pośmiertne, nie zostało sądownie rozwiązane (§ 97 ust. (1));

b) jeżeli o pośmiertne ubiegają się dzieci lub pasierby, które pozostawały na utrzymaniu zmarłego, — metrykę śmierci ojca lub ojczyma, zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, że osoby, ubiegające się o pośmiertne, pozostawały na utrzymaniu zmarłego, oraz metryki urodzeń wszystkich osób, ubiegających się o pośmiertne, a jeżeli są niemi również pasierby, — także metrykę ślubu zmarłego z matką danego pasierba;

c) jeżeli inni krewni lub osoby obce ubiegają się o zwrot kosztów leczenia i pogrzebu, — metrykę śmierci zmarłego, poparty dowodami rachunek poniesionych kosztów leczenia i pogrzebu oraz zaświadczenie sądu lub powiatowej władzy administracji ogólnej o tem, czy i jakiej wartości majątek ruchomy lub nieruchomy zmarły pozostawił po sobie.

Do art. 81 ustawy.

§ 99. Zaliczanie służby w trybie art. 81 następuje równocześnie z zaliczeniem służby państwowej, gdy dany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy przechodzi w stan spoczynku z zastrzeżeniem postanowień art. 4 ustawy z dnia 18 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 239).

§ 100. Odmawiając zaliczenia do emerytury okresu służby w państwie zaborczem na mocy art. 81 ustawy, władza powinna rozpatrzyć możliwość doliczenia tej służby na zasadzie art. 97 lub art. 101 lit. b) ustawy, jako pracy zawodowej.

§ 101. Przez służbę w państwach zaborczych, której zaliczenie normuje art. 81 ustawy, należy rozumieć jedynie służbę państwową (cywilną lub wojskową), pełnioną w jednem z państw zaborczych (Austro-Węgry, Niemcy, Rosja) w okresie, kiedy państwo to miało jeszcze charakter państwa zaborczego (§ 106), i na obszarze, na który w czasie pełnienia służby rozciągała się władza tego państwa, bez względu na to, czy obszar ten wchodzi obecnie w skład Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast nie może być uważana za służbę w państwie zaborczem służba na obszarze, który obecnie należy do Państwa Polskiego, pełniona w okresie przejściowym przed objęciem tego obszaru przez władze polskie, a po opuszczeniu go przez władze zaborcze.

§ 102. (1) Art. 81 ustawy dotyczy jedynie tych osób, które nabywają prawo do uposażenia emerytalnego na zasadzie postanowień, zawartych w tytułach I i II ustawy. Osoby, które nie zostały przyjęte do służby stałej lub w charakterze zawodowych wojskowych w rozumieniu art. 1 ustawy, mogą otrzymać zaopatrzenie emerytalne lub odprawę jedynie na mocy art. 82, 95, 102, 103, 104 lub 108 ustawy.

(2) Zaliczalność służby w państwie zaborczem nie jest zależna od terminu wstąpienia do służby polskiej i terminu uzyskania charakteru stałego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego.

(3) Wystąpienie z polskiej służby państwowej nie unicestwia praw, nabytych w służbie państw zaborczych, natomiast wydalenie z polskiej służby państwowej z pozbawieniem praw emerytalnych rozciąga się również na prawa, nabyte w służbie państw zaborczych.

§ 103. Służba, pełniona w b. Wydziale Krajowym, zalicza się na mocy art. 81 ustawy, tylko o ile była zaliczalna w myśl przepisów emerytalnych b. Wydziału Krajowego.

§ 104. (1) O zaliczalności danego okresu służby w państwie zaborczem na zasadzie art. 81 ustawy decydują wyłącznie przepisy, które obowiązywały w danem państwie zaborczem; normują one również stosunek, w jakim ma nastąpić zaliczenie lat tej służby. Jednak służba w państwie zaborczem nie może być zaliczona w stosunku korzystniejszym niż ten, w którym służba ta byłaby zaliczona, gdyby była pełniona w Państwie Polskiem. Zastrzeżenie to ma zastosowanie przy obliczaniu wysokości zaopatrzeń emerytalnych, lecz nie przy rozstrzyganiu kwestji nabycia uprawnień emerytalnych z mocy art. 82 lub 95 ustawy.

(2) Jeżeli przepisy państwa zaborczego przewidują uprzywilejowany sposób zaliczania lat służby, pełnionej w szczególnych okolicznościach, które w Państwie Polskiem nie mają odpowiednika (np. służba w kolonjach), należy stosować przepisy państwa zaborczego.

(3) Jeżeli przepisy państwa zaborczego uzależniały zaliczalność danego okresu służby wojskowej od bezpośredniego wstąpienia po jej odbyciu do państwowej służby cywilnej, art. 85 ustawy nie ma zastosowania i warunek bezpośredniego przejścia ze służby wojskowej do cywilnej należy uważać za spełniony, o ile dana osoba po zwolnieniu z wojska państwa zaborczego wstąpiła do państwowej służby cywilnej w danem państwie zaborczem lub też w czasie, w którym dane państwo nie utraciło jeszcze charakteru zaborczego (§ 106), pozostawała w wojsku tego państwa, a następnie bezpośrednio wstąpiła do polskiej służby państwowej lub do wojska polskiego (polskich formacyj wojskowych), w razie zaś istnienia przerwy między służbą wojskową w wojsku państwa zaborczego, a następną cywilną (polską lub w państwie zaborczem) służba wojskowa w państwie zaborczem nie jest zaliczalna. Za przerwę nie uważa się okresu przebywania w niewoli oraz okresu, podczas którego powrót do kraju był dla danej osoby zupełnie niemożliwy.

§ 105. Służba samorządowa w Państwie Polskiem jest zaliczalna w trybie art. 81 ust. 2 ustawy

jedynie osobom, które po odbyciu tej służby wstąpiły do służby państwowej i przed dniem 1 października 1923 r. uzyskały charakter stałych funkcjonarjuszów lub zawodowych wojskowych.

§ 106. (1) Za służbę w państwach zaborczych uważa się służbę cywilną i wojskową, pełnioną w Rosji — przed dniem 1 listopada 1917 r. według kalendarza gregorjańskiego (nowego stylu), w Austro-Węgrzech — przed dniem 1 listopada 1918 r., służbę cywilną w Niemczech — przed dniem 10 stycznia 1920 r., a służbę wojskową w wojsku niemieckiem — przed dniem 27 grudnia 1918 r.

(2) W razie wątpliwości domniemywa się, że we wszystkich dokumentach, dotyczących służby w Rosji, pełnionej przed dniem 1 listopada 1917 r., daty są oznaczone według kalendarza juljańskiego (starego stylu). Daty te przy wymiarze zaopatrzenia emerytalnego należy zastąpić datami, obliczonemi według kalendarza gregorjańskiego (nowego stylu), przez przesunięcie ich o trzynaście dni, a jeżeli chodzi o służbę, pełnioną przed dniem 1 marca 1900 r., o dwanaście dni naprzód.

(3) Niemiecką służbę cywilną na części obszaru plebiscytowego Górnego Śląska, przyznanej Rzeczypospolitej Polskiej na mocy decyzji Rady Ambasadorów z dnia 20 października 1921 r., przyjętej przez Rząd Polski uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 października 1921 r., podaną do wiadomości oświadczeniem rządowem z dnia 23 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 369), liczy się do dnia 20 października 1921 r. niemieckim funkcjonarjuszom państwowym, którzy przy obejmowaniu Górnego Śląska przez władze polskie byli zatrudnieni na obszarze plebiscytowym i pozostawali na swych stanowiskach służbowych, z których zostali bezpośrednio przyjęci do polskiej służby państwowej, czas służby w państwie niemieckiem jako zaborczem liczy się do daty przejęcia władzy w miejscu urzędowania przez Państwo Polskie, najdłużej jednak do dnia 20 lipca 1922 r.

(4) Niemiecką służbę cywilną na obszarze t. zw. Wałów Kwidzyńskich (5 wsi na północ od Korzeniowa), przyznanym Rzeczypospolitej Polskiej na mocy uchwały Rady Ambasadorów z dnia 12 sierpnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 54, poz. 470 załącznik 1 article II p 3-o), liczy się do dnia 12 sierpnia 1920 r.

(5) Przepisy powyższych ustępów nie naruszają w niczem postanowień, dotyczących zaliczalności służby do wysługi emerytalnej, zawartych w umowach międzynarodowych, w szczególności art. 501—506 konwencji niemiecko-polskiej, dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, załącznik do poz. 371).

§ 107. Przez służbę w zawodzie nauczycielskim w pojęciu art. 81 ust. 4 ustawy należy rozumieć zarówno czynną służbę nauczycielską, jak i służbę zawodowych nauczycieli w charakterze funkcjonarjuszów państwowych, pełnioną w państwowym nadzorze szkolnym.

Do art. 82 ustawy.

§ 108. (1) Przez emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i emerytowanych zawodowych wojskowych państw zaborczych rozumieć należy jedynie osoby, które zostały przeniesione w stan spoczynku przez władze danego państwa w okresie, gdy miało ono jeszcze charakter państwa zaborczego (§ 106). Narówni z przeniesieniem w stan spoczynku przez władze państwa zaborczego należy traktować przeniesienie w stan spoczynku, uskutecznione przez szczególne organa, powołane do likwidowania stosunków w państwach zaborczych.

(2) Byłym zawodowym wojskowym państw zaborczych służy prawo do uposażenia emerytalnego na zasadzie art. 82 ustawy także wówczas, gdy wprawdzie nie zostali oni przez władze danego państwa przeniesieni w stan spoczynku, jednak w okresie, gdy dane państwo miało jeszcze charakter państwa zaborczego (§ 106), nabyli prawo do pełnego uposażenia emerytalnego (art. 105 ust. 6). Zasada powyższa nie dotyczy jednak byłych funkcjonarjuszów państwowych państw zaborczych.

§ 109. (1) O tem, czy zawodowy wojskowy państwa zaborczego nabył prawo do pełnego uposażenia emerytalnego, i w związku z tem, czy powinien być uważany za emeryta w rozumieniu art. 82 ustawy, decydują wyłącznie przepisy państwa zaborczego, chociażby nawet przewidywały one zasady korzystniejsze, niż obowiązujące w polskiej służbie państwowej (§ 104 ust. (1) zdanie 3). Natomiast przy wymiarze uposażenia emerytalnego byłym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym państw zaborczych według norm art. 19 stosuje się odpowiednio § 104 ust. (1) zdanie 2 oraz ust. (2) i (3).

(2) Przy obliczaniu wysokości uposażenia emerytalnego emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i emerytowanym wojskowym państw zaborczych należy naprzód uskutecznić wymiar tego uposażenia za zaliczalne lata służby według norm art. 19 ustawy, biorąc za podstawę wymiaru uposażenie, przywiązane do grupy uposażenia, do której dany emeryt został zaszeregowany (art. 83), a następnie od kwoty, ustalonej w ten sposób, wymierzyć uposażenie w wysokości 75%.

Do art. 84 ustawy.

§ 110. Art. 84 ustawy stosuje się również do wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych, zawodowych wojskowych i emerytach.

§ 111. Udowodnienie uczestnictwa w kasach zaopatrzenia państwa zaborczego jest obowiązkiem osoby interesowanej.

§ 112. (1) Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, pozostający w czynnej służbie, a zamierzający skorzystać z postanowień art. 84 ustawy, powinni złożyć przełożonej władzy deklarację, mocą której odstępują na rzecz Skarbu Państwa wszelkie prawa, służące im z tytułu uczestnictwa w kasach emerytalnych (innych kasach zaopatrzenia) lub z tytułu opłacania składek emerytalnych do kas państw zaborczych.

(2) Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy podjęli wpłacone do tych kas składki, powinni złożyć przełożonej władzy zobowiązanie zwrócenia Skarbowi Państwa tych składek w walucie polskiej według ustalonego kursu.

(3) Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy tylko częściowo podjęli wpłacone składki, powinni złożyć deklarację i zobowiązanie.

§ 113. (1) Doliczenie odpowiedniego okresu służby do wysługi emerytalnej na zasadzie art. 84 ustawy następuje z zastosowaniem § 104 po złożeniu deklaracji i uiszczeniu w całości kwoty, należnej Skarbowi Państwa na mocy wystawionego zobowiązania (§ 112).

(2) Prawo do otrzymywania uposażenia emerytalnego w zwiększonym wymiarze uzyskuje osoba interesowana od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zwróceniu w całości podjętych składek lub po odstąpieniu praw na rzecz Skarbu Państwa.

(3) Uiszczenie przez funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego jedynie części podniesionych składek nie upoważnia do żądania zaliczenia odpowiedniej części okresu przynależności do danej kasy.

§ 114. (1) Przepisy § 112 i 113 stosują się odpowiednio do emerytów, którzy w dniu 1 października 1923 r. otrzymywali już zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa, tudzież do wdów i sierot po tych emerytach oraz po funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych.

(2) Wdowy i sieroty po funkcjonarjuszach i zawodowych wojskowych państw zaborczych, którzy podnieśli swoje osobiste składki emerytalne, lecz pozostawili składki na rachunku żon i dzieci, nie są obowiązane zwracać Skarbowi Państwa podniesionych składek i składają jedynie deklarację (§ 112 ust. (1)).

Do art. 85 ustawy.

§ 115. (1) Przez przerwy w pojęciu art. 85 ustawy należy rozumieć wszelkie przerwy między służbą w państwie zaborczem a służbą w Państwie Polskiem, niezależnie od terminu wstąpienia do służby w Państwie Polskiem, oraz przerwy między dwoma okresami polskiej służby państwowej, zakończone ponownem wstąpieniem do tej służby przed dniem 1 października 1923 r.

(2) Przewidziany w art. 85 ustawy wyjątek od zasady nieprzerwalności służby nie dotyczy przerw między poszczególnemi okresami służby w państwie zaborczem, jeżeli przepisy tego państwa wymagały ciągłości służby (§ 104 ust. (3)), oraz przerw między okresami polskiej służby państwowej, niezakończonych ponownem wstąpieniem do tej służby przed dniem 1 października 1923 r.

(3) Za wstąpienie do polskiej służby państwowej należy uważać wstąpienie do służby, zaliczalnej do emerytury, a więc również wstąpienie w charakterze funkcjonarjusza prowizorycznego, praktykanta lub pracownika kontraktowego, o ile następnie dana osoba uzyskała bezpośrednio nominację na stanowisko stałe (art. 37 p. 1 i p. 2 ust. 2).

§ 116. Przez wyrażenie „zwolnienie z przyczyn natury politycznej" należy rozumieć zwolnienie z powodu działalności, połączonej z korzyścią dla Narodu i Państwa Polskiego. Przyczyna powinna być wykazana dowodami, niebudzącemi żadnych wątpliwości (dokumentami lub zeznaniami co najmniej dwóch wiarogodnych osób).

Do art. 95 ustawy.

§ 117. (1) Nieprzyjęcie byłego funkcjonarjusza państwowego państwa zaborczego do polskiej służby państwowej z przyczyn innych, aniżeli brak etatu, w szczególności z powodu przekroczonego wieku lub niezdolności do służby nie uprawnia do korzystania z dobrodziejstw art. 95 ustawy, jednak przyjęcie byłego funkcjonarjusza państwowego państwa zaborczego na stanowisko prowizoryczne lub do pracy kontraktowej powinno być uważane za równoznaczne z nieprzyjęciem z powodu braku etatu.

(2) Były funkcjonarjusz państwowy państwa zaborczego uzyskuje prawo do uposażenia emerytalnego na mocy art. 95 ustawy dopiero po zgłoszeniu tego prawa, uskutecznionem po nastaniu warunków, przewidzianych w art. 28 ustawy. Zgłoszenia wcześniejsze nie mają znaczenia prawnego.

(3) Przez nastanie warunków, przewidzianych w art. 28 ustawy, należy rozumieć przekroczenie przez danego byłego funkcjonarjusza państwa zaborczego sześćdziesiątego roku życia lub utratę zdolności do zajmowania jakiegokolwiek stanowiska w służbie państwowej. Natomiast niezdolność do zajmowania w polskiej służbie państwowej stanowiska, odpowiadającego stanowisku zajmowanemu w państwowej służbie zaborczej, nie uprawnia do korzystania z dobrodziejstw art. 95 ustawy.

(4) Byli funkcjonarjusze państwowi państw zaborczych, którzy odpowiadają warunkom art. 95 ustawy, otrzymują uposażenie emerytalne zgodnie z art. 82 ustawy w wysokości 75% tego uposażenia, które należałoby się im według norm art. 19 ustawy od podstawy wymiaru, określonej w art. 17 ustawy według danej grupy uposażenia, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania do wysługi emerytalnej czasu służby w państwach zaborczych nie może być korzystniejszy, aniżeli w polskiej służbie państwowej lub w wojsku polskiem (§ 104).

Do art. 96 ustawy.

§ 118. (1) Przez emerytowanych funkcjonarjuszów państw zaborczych w pojęciu art. 96 ustawy należy rozumieć wszystkich byłych funkcjonarjuszów tych państw, którzy otrzymują uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa wyłącznie z tytułu służby w państwach zaborczych, niezależnie od tego, czy zostali przeniesieni w stan spoczynku przez władze państwa zaborczego.

(2) Do emerytowanych funkcjonarjuszów państw zaborczych stosuje się odpowiednio § 68 ust. (3).

Do art. 97 ustawy.

§ 119. (1) Doliczenie okresu służby samorządowej lub pracy zawodowej w trybie art. 97 ustawy następuje również, gdy funkcjonarjusz państwowy w momencie doliczenia danego okresu służby czy pracy do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa lub dodatku za trzechlecia miał nominację na stanowisko prowizoryczne.

(2) Za polską służbę państwową, zaliczalną do wysługi emerytalnej, w rozumieniu art. 97 ust. 1 ustawy należy uważać jedynie służbę, zaliczalną na mocy art. 37 ustawy i uzasadniającą roszczenie o uposażenie emerytalne.

(3) Gdy okres niezaliczalnej na zasadzie innych przepisów służby państwowej, służby samorządowej lub pracy zawodowej wynosi mniej, aniżeli ilość kalendarzowych lat polskiej służby państwowej, zaliczalnej do emerytury, do wysługi emerytalnej zalicza się całkowity okres niezaliczalnej na zasadzie innych przepisów służby państwowej, służby samorządowej lub pracy zawodowej z miesiącami i dniami, niestanowiącemi pełnego roku.

Do art. 82, 87, 89, 90, 95, 99, 102 i 108 ustawy.

§ 120. (1) Przyznanie i wymiar zaopatrzenia emerytalnego emerytom (art. 82), byłym funkcjonarjuszom (art. 95), niezawodowym wojskowym wojska polskiego (art. 99), zawodowym wojskowym państw zaborczych (art. 102 i 108), tudzież wdowom i sierotom po nich następuje jedynie w razie wniesienia podania przez interesowane osoby.

(2) Osoby, wymienione w ustępie poprzednim, ubiegające się o zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa, składają podania do władzy powołanej do przyznawania i wymierzania zaopatrzenia emerytalnego. W podaniu należy dokładnie oznaczyć miejsce zamieszkania wszystkich osób, którym ma być przyznane zaopatrzenie emerytalne.

(3) Osoby, wymienione w ust. (1), nabywają prawo do zaopatrzenia emerytalnego od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zgłoszeniu i udowodnieniu swych praw, z wyjątkiem osób, ubiegających się o zaopatrzenie emerytalne na mocy art. 99 ustawy, które nabywają to prawo od terminu, wskazanego w ust. 2 tego przepisu.

§ 121. Wdowy i sieroty po byłych funkcjonarjuszach państwowych i zawodowych wojskowych państw zaborczych, którzy odpowiadali warunkom, przewidzianym w art. 95 lub 108 ustawy, o ile same również posiadają obywatelstwo polskie z mocy art. 2 lub 3 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Państwa, przyczem śmierć byłego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego należy uznać za ziszczenie się warunku, przewidzianego w art. 28 lit. a) ustawy.

§ 122. Przy wymiarze i wypłacaniu uposażenia emerytalnego niezawodowym wojskowym wojska polskiego, emerytowanym i byłym funkcjonarjuszom oraz zawodowym wojskowym państw zaborczych, tudzież wdowom i sierotom po tych osobach stosuje się odpowiednio przepisy § 49 oraz § 80—82.

§ 123. Emerytowanym (art. 82) i byłym funkcjonarjuszom państw zaborczych (art. 95) oraz wdowom i sierotom po tych osobach (art. 87 i 89) zaopatrzenie emerytalne przyznaje i wymierza izba skarbowa, wyznaczona przez Ministra Skarbu.

§ 124. (1) Emerytowany i były funkcjonarjusz państwa zaborczego powinien dołączyć do podania o uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa następujące dowody:

a) uwierzytelnione odpisy dokumentów, stwierdzających całokształt przebiegu służby emerytowanego lub byłego funkcjonarjusza w państwach zaborczych, a jeżeli nastąpiło przeniesienie w stan spoczynku przez władze państwa zaborczego, — również uwierzytelniony odpis dekretu emerytalnego;

b) uwierzytelniony odpis dokumentu, stwierdzającego posiadanie przez emerytowanego lub byłego funkcjonarjusza obywatelstwa polskiego na mocy art. 2 lub 3 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44);

c) poświadczenie zamieszkania emeryta lub byłego funkcjonarjusza;

d) oświadczenie emerytowanego lub byłego funkcjonarjusza, stwierdzające, czy i jakie zaopatrzenie otrzymuje ze Skarbu Państwa.

(2) W razie niemożności przedstawienia dokumentów, wskazanych pod lit. a), należy w podaniu zaznaczyć przyczynę tego i dołączyć dokładny opis przebiegu służby w państwie zaborczem, potwierdzony co do zgodności danych z rzeczywistością podpisami co najmniej dwóch wiarogodnych osób, które, o czem w zaświadczeniu należy zaznaczyć, pozostawały w służbie w tym samym dziale administracji przez cały okres, w którym odbywanie służby przez interesowanego stwierdzają. Podpisy tych osób powinny być uwierzytelnione.

§ 125. (1) Do podań wdów (sierot) po emerytowanych i byłych funkcjonarjuszach państw zaborczych, którym zostało przyznane uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa, stosuje się odpowiednio § 79.

(2) Wdowy (sieroty) po emerytowanych i byłych funkcjonarjuszach państw zaborczych, którym przed śmiercią nie zostało przyznane uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa, powinny w celu uzyskania pensji wdowiej (sierocej) złożyć podanie i dołączyć dowody, wymienione w § 124 lit. a) i b) oraz w § 79.

(3) Pozatem do podań wdów (sierot) po emerytowanych i byłych funkcjonarjuszach państw zaborczych powinny być zawsze dołączone uwierzytelnione odpisy dokumentów, stwierdzających posiadanie obywatelstwa polskiego na mocy art. 2 lub 3 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44) przez wszystkie osoby, ubiegające się o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego (§ 121).

Do art. 99, 102, 104 i 108 ustawy.

§ 126. (1) Zaopatrzenie emerytalne na mocy art. 99, 102 i 108 przyznaje i wymierza oficerom oraz wdowom i sierotom po nich Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a podoficerom oraz wdowom i sierotom po nich — dowódca właściwego okręgu korpusu w porozumieniu z właściwą izbą skarbową (art. 89 ust. 1 w związku z art. 46 ust. 1).

(2) Właściwość okręgu korpusu określa się według miejscowości, w której dany wojskowy pełnił ostatnio służbę w wojsku polskiem (art. 99 i 102), lub według siedziby władzy wojskowej, której złożył podanie o przyjęcie do wojska polskiego (art. 108).

§ 127. (1) Do podań o uposażenie emerytalne na mocy art. 99, 102 lub 108 ustawy osoby intereso-

wane powinny dołączyć dowody, wskazane w § 124, przyczem w przypadku ubiegania się o uposażenie emerytalne na zasadzie art. 99 ustawy zbędne jest przedstawianie dowodów, wskazanych w § 124 lit. b).

(2) Jeżeli wojskowy służył w wojsku polskiem (art. 99 i 102), do podania powinna być dołączona poświadczona przez właściwą władzę wojskową karta ewidencyjna, stwierdzająca dokładny przebieg służby w wojsku polskiem aż do czasu zwolnienia.

(3) Jeżeli były wojskowy ubiega się o uposażenie emerytalne na mocy art. 108 ustawy, do podania powinno być dołączone zaświadczenie właściwej władzy wojskowej, stwierdzające, że prośba wojskowego o przyjęcie do wojska polskiego, wniesiona przed końcem 1920 r., nie została uwzględniona.

§ 128. (1) Uposażenie emerytalne na zasadzie art. 99 i 102 ust. 1 lit. b) ustawy może być przyznane jedynie po stwierdzeniu przez komisję wojskowo-lekarską, iż wojskowy stał się w czasie służby w wojsku polskiem oraz w związku z tą służbą trwale niezdolny do służby wojskowej (art. 102 ust. 2).

(2) Do przyznania uposażenia emerytalnego na zasadzie art. 99 ustawy wymagane jest nadto orzeczenie komisji, powołanej przez Ministra Spraw Wojskowych, z udziałem delegata, wyznaczonego przez Ministra Skarbu, stwierdzające, iż wojskowy jest trwale niezdolny do pracy zarobkowej wskutek przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2 p. 2 ustawy, a zaszłych w czasie służby w wojsku polskiem, i że w myśl przepisów każdocześnie obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkiem wojskowemu temu służyłoby prawo do dodatku dla ciężkoposzkodowanych.

§ 129. (1) Do podań, wnoszonych przez wdowy (sieroty) po byłych niezawodowych wojskowych wojska polskiego (zawodowych wojskowych państw zaborczych), którym przed śmiercią zostało przyznane uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa na zasadzie art. 99 ust. 1 p. 1, art. 102 lub 108 ustawy, stosuje się odpowiednio § 79.

(2) Do podań, wnoszonych przez wdowy (sieroty) po niezawodowych wojskowych wojska polskiego (zawodowych wojskowych państw zaborczych), którym przed śmiercią nie przyznano uposażenia emerytalnego ze Skarbu Państwa, oprócz dowodów, wyszczególnionych w § 79, powinny być dołączone dowody, wskazane w § 124 lit. a) i b), ewentualnie w § 127 ust. (2) i (3), przyczem w przypadku ubiegania się o pensję wdowią (sierocą) na zasadzie art. 99 ustawy zbędne jest przedstawianie dowodów, wskazanych w § 124 lit. b).

(3) Pozatem do podań wdów (sierot) o przyznanie pensji wdowiej (sierocej) na mocy art. 102 i 108 ustawy stosuje się § 125 ust. (3).

(4) Pensja wdowia (sieroca) na mocy art. 99 ustawy może być przyznana po stwierdzeniu przez komisję wojskowo-lekarską, iż śmierć męża (ojca) interesowanych osób nastąpiła wskutek przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2 p. 2 ustawy, a zaszłych w czasie służby w wojsku polskiem.

Rozdział III.

Zaszeregowanie emerytów, funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych państw zaborczych.

§ 130. Emerytów (art. 82), byłych funkcjonarjuszów państwowych (art. 95) oraz byłych zawodowych wojskowych (art. 108) państw zaborczych, którzy nabyli prawo do emerytury ze Skarbu Państwa po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, zaszeregowuje się do poszczególnych grup uposażenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) z późniejszemi zmianami według zasad § 131 i 132.

§ 131. (1) Emerytowanych oraz byłych funkcjonarjuszów państw zaborczych, wyjąwszy wymienionych w ust. (2), zaszeregowuje się w sposób następujący:

a) wszystkich urzędników, nauczycieli wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostających na etacie państwa, sędziów i prokuratorów, pracowników poczt, telegrafów i telefonów, którzy na mocy ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) mieliby otrzymywać uposażenie emerytalne według stopni służbowych, określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429), — do tej grupy uposażenia, która cyfrowo odpowiada danemu stopniowi służbowemu;

b) niższych funkcjonarjuszów, którzy na mocy ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) mieliby otrzymywać uposażenie emerytalne według jednego z przewidzianych dla niższych funkcjonarjuszów państwowych stopni płac, określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429), — do następujących grup uposażenia:

stopień płacy	do grupy uposażenia
1 — 2	XVI
3 — 4	XV
5	XIV
6	XIII
7	XII
8	XI
9	X

c) oficjantów kancelaryjnych (oficjantki kancelaryjne) b. zaboru austrjackiego — do XII grupy uposażenia.

(2) Emerytowanych i byłych funkcjonarjuszów państwowych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego i W. M. Gdańska zaszeregowuje się w sposób następujący:

grupa niemiecka	do grupy uposażenia	
XIII, B. 1 i wyższe	VI	a dla posiadających studja wyższe V
XII	VII	„ „ „ „ „ VI
XI	VIII	„ „ „ „ „ VII
X	IX	„ „ „ „ „ VIII
IX	X	„ „ „ „ „ IX
VIII	X	
VII i VI	XI	

grupa niemiecka	do grupy uposażenia
V	XII
IV	XIII
III	XIV
II	XV
I	XVI

(3) O ile według ustaw niemieckich lub pruskich dane stanowisko było zaliczone do dwóch bezpośrednio po sobie następujących grup, należy uwzględnić grupę niższą (z niższem uposażeniem), chyba że zainteresowany udowodni, że na zasadzie wskazanych wyżej ustaw posiadał warunki do zaliczenia go do grupy o wyższem uposażeniu.

§ 132. (1) Emerytowanych i byłych zawodowych wojskowych państw zaborczych zaszeregowuje się do następujących grup uposażenia:

stopień wojskowy	do grupy uposażenia
generała-majora, równorzędnych i wyższych	V
pułkownika i równorzędnych	VI
podpułkownika i równorzędnych	VII
majora i równorzędnych oraz kapitana wojska rosyjskiego	VIII
kapitana i równorzędnych oraz sztabs-kapitana wojska rosyjskiego	IX
porucznika i równorzędnych	X
podporucznika i równorzędnych	XI
chorążych i równorzędnych oraz gażystów bez rangi wojska austrjacko-węgierskiego	XII
zawodowych podoficerów od sierżanta wzwyż	XIV
pozostałych podoficerów zawodowych do plutonowego włącznie	XVI

(2) Oficerów rezerwy, którzy mieli już przyznane uposażenie emerytalne, zalicza się o dwie grupy niżej od grupy, odpowiadającej równorzędnemu stopniowi oficera zawodowego.

Rozdział IV.

Przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej emerytów oraz wdów i sierot, otrzymujących zaopatrzenie emerytalne.

Do art. 4 i 82 ustawy.

§ 133. (1) Wszyscy emeryci, niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej i dyscyplinarnej na zasadzie innych przepisów, a wszystkie wdowy i sieroty, otrzymujące pensję wdowią lub sierocą, niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej, mogą być pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej w razie podstępnego uzyskania wyższego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego (art. 4 ust. 1).

(2) Emeryci państw zaborczych, otrzymujący uposażenie emerytalne ze Skarbu Państwa, mogą być ponadto, niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej, pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej w myśl postanowień rozporządzenia niniejszego z powodu:

a) naruszenia obowiązków, ciążących na polskich funkcjonarjuszach państwowych lub zawodowych wojskowych w stanie spoczynku, lub

b) dopuszczenia się czynów, wymienionych w art. 82 ust. 4 ustawy.

(3) Do odpowiedzialności dyscyplinarnej nie mogą być pociągani nieletni, którzy według kodeksu karnego nie ulegają karze (art. 69 kodeksu karnego).

§ 134. Postępowanie dyscyplinarne, wszczęte z powodu przewinień, wymienionych w § 133, a posiadających znamiona czynu, zakazanego przez ustawę karną, może być zawieszone aż do ostatecznego zakończenia postępowania karnego.

§ 135. (1) Za wymienione w § 133 przewinienia wymierza się następujące kary dyscyplinarne:

a) kara pieniężna do wysokości 20% jednomiesięcznego uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej),

b) zmniejszenie uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) od 20% do 50% najwyżej na okres trzech lat,

c) pozbawienie uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) na pewien czas lub na zawsze.

(2) Z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia, dotyczącego stałego pozbawienia prawa do uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej), ukarany traci wszelkie uprawnienia, związane z otrzymywaniem zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Państwa.

§ 136. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych emerytów oraz wdów i sierot, otrzymujących pensję wdowią lub sierocą, powołane są:

a) o ile chodzi o emerytów, którzy przeszli w stan spoczynku ze służby polskiej, — komisje dyscyplinarne, właściwe dla funkcjonarjuszów państwowych lub zawodowych wojskowych na tem stanowisku, jakie emeryt zajmował przed przeniesieniem w stan spoczynku, a gdyby nie można było ustalić w ten sposób właściwości komisji dyscyplinarnej, — komisje dyscyplinarne, wskazane pod lit. b);

b) o ile chodzi o emerytów państw zaborczych oraz o wszystkie wdowy i sieroty, otrzymujące pensję wdowią lub sierocą, — w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna, czynna przy izbie skarbowej, która wypłaca zaopatrzenie emerytalne, w drugiej zaś instancji — odwoławcza komisja dyscyplinarna, czynna przy Ministerstwie Skarbu.

§ 137. O ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej, w sprawach dyscyplinarnych emerytów oraz wdów i sierot, otrzymujących zaopatrzenie emerytalne, stosuje się odpowiednio postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o organizacji komisyj dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 738) z wyjątkiem art. 8, oraz postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. o komisjach dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 790) z wyjątkiem § 1 ust. 2 i § 4 ust. 3 i 5.

§ 138. Jeżeli rozporządzenia, wymienione w § 137, mówią o władzy służbowej lub przełożonej władzy wyższej, rozumieć przez to należy w odniesieniu do emerytów państw zaborczych oraz wdów i sierot, otrzymujących pensję wdowią lub sierocą,—

izbę skarbową, przy której czynna jest właściwa komisja dyscyplinarna.

§ 139. Po stwierdzeniu prawomocności orzeczenia dyscyplinarnego przewodniczący komisji dyscyplinarnej, która to orzeczenie wydała, przesyła odpisy orzeczenia władzy, która spowodowała wdrożenie postępowania dyscyplinarnego, władzy, która przechowuje akta osobowe, oraz władzy, wypłacającej uposażenie emerytalne (pensję wdowią, sierocą), celem zarządzenia wykonania orzeczenia i poczynienia odpowiednich wzmianek w aktach osobowych i emerytalnych.

§ 140. O ile miejsce pobytu obwinionego nie jest znane, a nie ustanowił on obrońcy, komisja dyscyplinarna zawiesza postępowanie dyscyplinarne i zawiadamia o tem władzę, wypłacającą uposażenie emerytalne (pensję wdowią, sierocą), celem wstrzymania wypłaty tego zaopatrzenia do chwili stwierdzenia miejsca pobytu obwinionego.

Rozdział V.

Przepisy końcowe.

§ 141. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 320), z dnia 28 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 104), z dnia 20 maja 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 393), z dnia 4 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 827) i z dnia 18 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 606).

Prezes Rady Ministrów:
(—) *L. Kozłowski*

Minister Skarbu:
(—) *Wł. Zawadzki*

240.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 2 lipca 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie określenia przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze.

Na podstawie art. 4 § 2 kodeksu handlowego (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 57, poz. 502) zarządza się co następuje:

§ 1. Za przedsiębiorstwa zarobkowe, prowadzone w większym rozmiarze, uważa się:

a) przedsiębiorstwa zarobkowe, które w myśl ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 17, poz. 110) zostały zaliczone do przedsiębiorstw handlowych kategorji I, oraz te z przedsiębiorstw zarobkowych, zaliczonych w myśl rzeczonej ustawy do przedsiębiorstw handlowych kategorji II, których obrót, ustalony ostatniem prawomocnem orzeczeniem władzy skarbowej, przewyższa kwotę 100.000 złotych w stosunku rocznym;

b) przedsiębiorstwa zarobkowe, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zaliczone zostały do przedsiębiorstw przemysłowych kategoryj I — V, a jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa uboczne, związane z gospodarstwem rolnem, — do przedsiębiorstw przemysłowych kategoryj I—V, jeżeli te przedsiębiorstwa uboczne przerabiają ponad 50% produktów, nie pochodzących z gospodarstw rolnych, należących do właściciela przedsiębiorstwa, co powinno być stwierdzone przez właściwą izbę rolniczą za rok gospodarczy, poprzedzający zgłoszenie do rejestru handlowego;

c) wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe, zaliczone w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym do przedsiębiorstw przemysłowych kategoryj VI — VIII, jeżeli kupcy, je prowadzący, posiadają zakłady sprzedaży artykułów własnej produkcji, prowadzone na podstawie świadectw przemysłowych kategoryj I i II przedsiębiorstw handlowych lub kart rejestracyjnych.

§ 2. Jeżeli przedsiębiorstwo zarobkowe z powodu zwolnienia od podatku przemysłowego nie jest zaliczone do żadnej kategorji, uważa się je za należące do tej kategorji, do której byłoby zaliczone, gdyby podlegało temu podatkowi.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *H. Floyar-Rajchman*

241.

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 9 lipca 1934 r.

ustalające kurs, podług którego mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych.

Termin płatności kuponu		Nazwa papieru	Wartość nominalna	Wartość depozytowa w zł
		A. Państwowe papiery procentowe		
1.IV. i 1.X.	6%	pożyczka dolarowa z 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1919 r. Nr. 29, poz. 252)	dol. 100.—	315.—
2.I. i 1.VII.	5%	pożyczka konwersyjna z 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 27, poz. 274)	zł 100.—	50.—
2.I. i 1.VII.	5%	konwersyjna pożyczka kolejowa z 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 89, poz. 509)	zł 100.—	45.—
1.II. i 1.VIII.	4%	obligacje Serji III premjowej pożyczki dolarowej (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 10, poz. 66)	dol. 5.—	40.—
15.IV. i 15.X.	7%	pożyczka stabilizacyjna (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 88, poz. 789)	dol. 100.— Ł 100.—	455.— 1.950.—
1.IV. i 1.X.	4%	premjowa pożyczka inwestycyjna (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 14, poz. 99)	zł w zł 100.—	85.—
1.V. i 1.XI.	7%	pożyczka w lirach z 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 25, poz. 257)	Lir. 100.–	35.—
1.I. i 1.VII.	8%	pożyczka dolarowa z 1925 r. (Dillon—Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 22, poz. 154)	dol. 100.—	360.—
1.II. i 1.VIII.	3%	premjowa pożyczka budowlana Serja I (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 23, poz. 232)	zł w zł 50.—	35.—
2.I. i 1.VII.	6%	Pożyczka Narodowa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 67, poz. 503 i 507)	zł w zł 100.—	75.—
1.VI. i 1.XII.	5%	państwowa renta ziemska Serja I (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 8, poz. 58)	zł w zł 100.—	45.—
1.VI. i 1.XII.	3%	państwowa renta ziemska (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 43, poz. 337)	zł w zł 100.—	55.—
		B. Listy zastawne i obligacje państwowych instytucyj kredytowych.		
30.VI. i 31.XII.	8%	listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewające na złote w złocie	zł w zł*) 100.—	120.—
1.IV. i 1.X.	5½%	(dawn. 8%) obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewające na złote w złocie, wzgl. franki szwajcarskie, dolary, funty szterlingi, lub floreny holenderskie	zł w zł*) 100.—	120.—
1.IV.i 1.X.	5½%	(dawn. 7%) obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewające na złote w złocie, wzgl. franki szwajcarskie, dolary, funty szterlingi lub floreny holenderskie	zł w zł 100.—	65.—
30.VI. i 31.XII.	7%	listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego	zł w zł 100.—	65.—
1.IV. i 1.X.	7½%	obligacje bankowe Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewające na złote w złocie, wzgl. franki szwajcarskie, dolary, funty szterlingi, lub floreny holenderskie	zł w zł 100.—	65.—
30.VI. i 31.XII.	8%	obligacje budowlane Banku Gospodarstwa Krajowego	zł w zł 100.—	65.—

Termin płatności kuponu		Nazwa papieru	Wartość nominalna	Wartość depozytowa w zł
1.IV. i 1.X.	7%	gwarantowane złote amortyzowane obligacje komunalne dolarowe Banku Gospodarstwa Krajowego z 1928 r.	dol. 100.—	580.—
30.VI. i 31.XII.	4½%	listy zastawne b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na złote	zł 100.—	30.—
30.VI. i 31.XII.	4%	listy zastawne b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na złote	zł 100.—	30.—
1.IV. i 1.X.	4½%	obligacje komunalne b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na złote	zł 100.—	30.—
1.IV. i 1.X.	4%	obligacje komunalne b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na złote	zł 100.—	30.—
1.IV. i 1.X.	4%	obligacje kolejowe b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na złote	zł 100.—	30.—
2.I. i 1.VII.	8%	listy zastawne Państwowego Banku Rolnego Serji I i II	zł w zł*) 100.—	120.—
2.I. i 1.VII.	7%	listy zastawne Państwowego Banku Rolnego	zł w zł 100.—	65.—
2.I. i 1.VII.	7%	listy zastawne Państwowego Banku Rolnego Serji II	zł w zł 100.—	65.—
2.I. i 1.VII.	7%	obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego, Serji bez numeru	zł w zł 100.—	65.—
2.I. i 1.VII.	7%	obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego, Serji II	zł w zł 100.—	65.—
	C.	**Listy zastawne instytucyj kredytowych prywatnych, gwarantowane przez Skarb Państwa.**		
1.IV. i 1.X.	7%	i 8% listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 112, poz. 737; Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 96, poz. 562 i Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 25, poz. 220)	Ł 1.—.—	14.—
	D.	**Listy zastawne i obligacje krajowych towarzystw kredytu długoterminowego za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem), w rozumieniu p. 4 art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 15.II. 1928 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 17, poz. 141) **)**	—	80% wartości giełdowej
	E.	**Akcje Banku Polskiego**	zł 100.—	70.—

Papiery wartościowe, przyjmowane jako wadja i kaucje, winny być zaopatrzone w bieżący kupon.

Obwieszczenie z dnia 15 marca 1932 r. („Monitor Polski" Nr. 76 z dnia 12 kwietnia 1932 r.) w tymże przedmiocie traci moc obowiązującą.

Przepisy niniejsze obowiązują z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *Wł. Zawadzki.*

*) Złote, parytetu określonego w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 65).

**) Z pośród towarzystw kredytowych miejskich prawo pupilarności posiadają tylko listy Towarzystwa Kredytowego Miejskiego we Lwowie i Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu.

(Przedruk z „Monitora Polskiego" z dnia 10 VII. 1933 r. Nr. 155, poz. 205 z r. 1934).

242.

POLSKO - NIEMIECKIE POROZUMIENIE

w sprawie dróg celnych i innych przejść granicznych,

Mając na względzie, że Protokół z dnia 2 grudnia 1925 roku w przedmiocie otwarcia dróg celnych i innych przejść przez polsko - niemiecką granicę, którego ważność została przedłużona we Wrocławiu w dniu 15 grudnia 1933 roku, wygasa z dniem 1 lipca 1934 roku, Rząd Polski i Rząd Niemiecki postanowiły zastąpić wyżej wymieniony Protokół nowem Porozumieniem.

W tym celu Pełnomocnicy obu Stron a mianowicie:

z polskiej Strony

Komisarz Rządu polskiego do likwidacji spraw granicznych polsko - niemieckich Pan Inż. Bernard ZAKRZEWSKI

z niemieckiej Strony

Poseł Pan Dr. Paul ECKARDT

po wzajemnem okazaniu sobie swych pełnomocnictw uznanych za dobre i w należytej formie zgodzili się z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez swoje Rządy na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Wymienione w załączonym wykazie „A" drogi (drogi celne) uznaje się za przejścia przez granicę polsko - niemiecką z kontrolą paszportową i odprawą celną.

Artykuł 2.

(1) Wymienione w załączonym wykazie „B" drogi (inne przejścia graniczne) są w rozumieniu artykułu 8 ust. 1 umowy o ułatwieniach w małym ruchu granicznym z dnia 22 grudnia 1931 narówni z drogami celnemi wykazu „A" granicznemi punktami przejściowemi.

(2) Jeśli korzystanie z innych przejść granicznych jest do szczególnych celów ograniczone, wówczas warunki i czas korzystania z tych przejść ustalają po wzajemnem uzgodnieniu właściwe miejscowe władze administracyjne obu Stron (I-szej instancji).

Artykuł 3.

Uzupełnienie lub zmiana wykazów „A" i „B" może nastąpić za zgodą właściwych wyższych władz administracyjnych obu Stron (II-giej instancji).

Artykuł 4.

(1) Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie 14-go dnia po dniu, w którym oba Rządy notyfikowały sobie jego zatwierdzenie.

(2) Porozumienie zawarte jest na 6 lat od dnia wejścia jego w życie. Porozumienie pozostaje i po upływie 6-cio letniego okresu czasu nadal w mocy, może być jednak wypowiedziane z zachowaniem 6-cio miesięcznego terminu każdego roku na 1-go kwietnia następnego roku. Wypowiedzenie może być ograniczone do niektórych dróg celnych lub innych przejść granicznych ze skutkami wypowiedzenia dla tychże dróg celnych lub przejść granicznych.

DEUTSCH - POLNISCHE VEREINBARUNG

über Zollstrassen und sonstige Grenzübergänge,

Mit Rücksicht darauf, dass das Protokoll vom 2. Dezember 1925, betreffend die Zulassung von Zollstrassen und sonstigen Übergängen über die deutsch-polnische Grenze, dessen Gültigkeitsdauer am 15. Dezember 1933 in Breslau verlängert worden ist, am 1 Juli 1934 ausser Kraft tritt, haben die Deutsche und die Polnische Regierung beschlossen, das vorerwähnte Protokoll durch eine neue vertragliche Regelung zu ersetzen. Dementsprechend haben sich die beiderseitigen Bevollmächtigten, nämlich

auf deutscher Seite

der Gesandte Herr Dr. Paul ECKARDT,

auf polnischer Seite

der Komissar der Polnischen Regierung für die Regelung der polnisch - deutschen Grenzverhältnisse Herr Ing. Bernard ZAKRZEWSKI

nach Prüfung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten unter Vorbehalt der Genehmigung ihrer Regierungen über die folgenden Bestimmungen geeinigt:

Artikel 1.

Die in dem anliegenden Verzeichnis A aufgeführten Wege (Zollstrassen) werden als Übergänge über die deutsch-polnische Grenze mit Passnachschau und Zollabfertigung anerkannt.

Artikel 2.

1) Die in dem anliegenden Verzeichnis B aufgeführten Wege (sonstige Grenzübergänge) sind ebenso wie die Zollstrassen des Verzeichnisses A Grenzübergangsstellen im Sinne des Artikel 8 Absatz 1 des Abkommens über Erleichterungen im kleinen Grenzverkehr vom 22. Dezember 1931.

2) Soweit die Benutzung der sonstigen Grenzübergänge auf besondere Zwecke beschränkt ist, bestimmen die zuständigen örtlichen Verwaltungsbehörden (Verwaltungsbehörden I. Instanz) im beiderseitigen Einvernehmen die Bedingungen und die Zeit der Benutzung.

Artikel 3.

Eine Ergänzung oder Veränderung der Verzeichnisse A und B bleibt dem Einvernehmen der beiderseitigen zuständigen höheren Verwaltungsbehörden (Verwaltungsbehörden II. Instanz) vorbehalten.

Artikel 4.

1) Die Vereinbarung tritt am 14. Tag nach Ablauf des Tages in Kraft, an dem sich die beiden Regierungen auf diplomatischem Wege von der beiderseitigen Erteilung der Genehmigung Kenntniss gegeben haben.

2) Die Vereinbarung wird auf die Dauer von 6 Jahren vom Zeitpunkt ihres Inkrafttretens an abgeschlossen. Sie bleibt auch nach Ablauf des sechsjährigen Zeitraumes weiter in Kraft, kann jedoch mit halbjähriger Frist jeweils auf den 1 April des auf die Kündigung folgenden Jahres gekündigt werden. Die Kündigung kann auch auf einzelne Zollstrassen oder sonstige Grenzübergänge mit Wirkung der Kündigung für diese Zollstrassen oder sonstige Grenzübergänge beschränkt werden.

Niniejsze Porozumienie zostało sporządzone w dwu egzemplarzach oryginalnych, każdy w brzmieniu polskiem i niemieckiem, przyczem oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali niniejsze Porozumienie i zaopatrzyli je swemi pieczęciami.

Kraków, dnia siedemnastego maja tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego roku.

(—) *B. Zakrzewski* (—) *P. Eckardt*
L. S. L. S.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in deutscher und in polnischer Sprache, wobei beide Wortlaute gleiche Geltung haben.

Zu Urkund dessen haben die beiden Bevollmächtigten die Vereinbarung unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Krakau, den siebzehnten Mai neunzehnhundertvierunddreissig.

(—) *P. Eckardt* (—) *B. Zakrzewski*
L. S. L. S.

WYKAZ A

do polsko - niemieckiego porozumienia z dnia 17 maja 1934 r. o drogach celnych i innych przejściach granicznych.

DROGI CELNE.

L. bież.	Z POLSKI	DO NIEMIEC	UWAGI
1	Filipowo	Mierunsken	
2	Bakałarzewo	Gr. Borawsken	
3	Lipówka Raczki	Reuss Ostpr., Süd	
4	Tworki	Sawadden	Termin otwarcia pozostawia się porozumieniu obustronnych władz administracyjnych II instancji.
5	Bogusze	Prostken	
6	Czarnówek	Schwiddern	
7	Wincenta	Dlottowen	
8	Dąbrowy	Friedrichshof	
9	Chorzele	Flammberg	
10	Janowo	Kamerau	
11	Pepłówek	Napierken	
12	Krasnołąka	Kl. Koslau	
13	Uzdowo	Bergling Land	W przyszłości upada przy otwarciu drogi celnej Wądzyń — Gilgenburg.
14	Wądzyń	Gilgenburg	Skoro pomieszczenie polskiego urzędu celnego będzie zapewnione.
15	Rodzone	Dtsch. Rodzonne	
16	Fitowo	Bischofswerder	
17	Zawda	Bischdorf	
18	Gardeja	Garnseedorf	
19	Nowe	Gr. Nebrau	
20	Opalenie	Kl. Grabau	
21	Korzeniowo-Ładownia	Kurzebrack	W przyszłości upada, skoro po urządzeniu miejsca do przybijania i dojazdu na lewym brzegu Wisły naprzeciw Korzeniowa, istniejąca komunikacja przewozowa zostanie tam przeniesiona.
22	Janowo	Gr. Weide	
23	Zarnowiec	Wierschutzin	
24	Zamostne	Kniewenbruch	
25	Strzebielino-Rogatka	Grossboschpol	
26	Gowidlino	Grossrakitt	
27	Jamno	Grosspomeiske	
28	Wygoda	Polschen	
29	Wojsk	Reckow	
30	Brzeźno	Reinwasser	
31	Konarzyny	Sampohl	
32	Władysławek	Niesewanz	
33	Zamarte	Firchau	
34	Henrykowo	Ziskau	
35	Dorotowo	Kujan	
36	Łobżonka	Ruden	
37	Bądecz	Preussenfeld	
38	Jeziorki	Schneidemühl Plöttke	
39	Ujście	Dtsch. Usch	
40	Czarnków	Dtsch. Czarnikau	
41	Wieleń	Dtsch. Filehne	

L. bież.	Z POLSKI	DO NIEMIEC	UWAGI
42	Drawsko	Kreuz	
43	Chelst	Dtsch. Neuteich	
44	Gorzycko	Wierzebaum	
45	Silna	Betsche	
46	Trzciel	Tirschtiegel	
47	Kopanica	Grossdorf	
48	Obra	Schwenten	
49	Kaszczor	Pfalzdorf	
50	Zbarzewo	Röhrsdorf	
51	Długie Nowe	Geyersdorf	
52	Książęcy Las	Heinzendorf	
53	Gołaszyn	Saborwitz	
54	Masłowo	Königsdorf	
55	Dębno Polskie	Grenzvorwerk	
56	Bonowo	Paradawe	
57	Zduny Rogatka	Freyhan	
58	Dobrzec	Domaslawitz	
59	Pawłów	Neumittelwalde	
60	Słupia	Kl. Kosel	
61	Skoroszów	Haugendorf	
62	Siemianice	Costau	
63	Gola	Golkowitz	
64	Praszka	Zawisna	
65	Glinica	Cziasnau	
66	Pawonków	Gwosdzian	
67	Pawonków	Koschwitz	
68	Pusta Kuźnica	Potempa	
69	Boruszowiec	Hanussek	
70	Rybna	Miedar	
71	Tarnowice Stare	Broslawitz	
72	Repty Nowe	Friedrichswille	
73	Radzionków Wiktor	Beuthen-Tarnowitzer Chaussee	
74	Szarlej Zachód	Beuthen-Radzionkauer Strasse	
75	Szarlej Wschód	Beuthen-Scharleyerstr.	
76	Brzeziny	Beuthen-Siemianowitzer Chaussee	
77	Łagiewniki Wschód	Beuthen-Königshütter Chaussee	
78	Łagiewniki Zachód	Beuthen-Hohenlinder Chaussee	
79	Godula	Schomberg	
80	Ruda Wschód	Bobrek	
81	Ruda Zachód	Biskupitz Ruda	
82	Ruda Południe	Hindenburg-Kronprinzenstr.	
83	Pawłów	Hindenburg-Plesserstr.	
84	Kończyce (kol. Lisowska)	Hindenburg-Süd	
85	Makoszowy	Hindenburg-Delbrückschächte	
86	Przyszowice	Gleiwitz-Plesserstr.	
87	Knurów	Schönwald	
88	Krywałd	Nieborowitz	
89	Knurów	Nieborowitzerhammer	
90	Wilcza Dolna	Nieborowitz	
91	Chwałęcice	Stodoll	
92	Sumina	Gurek	
93	Raszczyce	Markowitz	
94	Dębicz	Ratibor-Lukasine	
95	Buków	Kreuzenort	

WYKAZ B

do polsko - niemieckiego porozumienia z dnia 17 maja 1934 r. o drogach celnych i innych przejściach granicznych.

INNE PRZEJŚCIA GRANICZNE.

L. bież.	Z POLSKI	DO NIEMIEC	UWAGI
1	Rakówek	Pablindszen	Tygodniowo dwa razy.
2	Reszki	Borszymmen	
3	Białuty	Napierken	Tylko dla celów religijnych.
4	Purgałki	Wolla	
5	Uzdowo	Bergling Land	Po zwinięciu drogi celnej.
6	Wądzyń	Gilgenburg	Upada przy otwarciu drogi celnej.
7	Pomierki	Leip	
8	Radomno	Neukrug	
9	Mały Wełcz	Russenau	
10	Opalenie	Kl. Grabau	Po zwinięciu drogi celnej.
11	Małe Pólko	Schadewinkel	
12	Czymanowo	Rauschendorf	Tygodniowo raz odprawa celna, dwa razy przejście.
13	Tłuczewo	Osseck	Tylko dla celów religijnych.
14	Zakrzewo	Labuhn	Tylko dla celów religijnych.
15	Niepoczołowice	Bukowin	Tylko dla celów religijnych.
16	Gołcewo	Jellentsch	Tylko dla celów religijnych.
17	Dywan	Sommin	Dla celów religijnych i szczególnych.
18	Glisno	Zemmen	Tygodniowo raz odprawa celna, dwa razy przejście.
19	Nowa Karczma	Neuguth	Tygodniowo dwa razy przejście, poza-tem od 15 czerwca do 15 października co-dzień dla przewozu jagód i grzybów.
20	Witkowo	Grunau	Tylko dla celów religijnych.
21	Sowia Góra	Dtsch. Eulenberg	
22	Zbąszyń Rogatka	Schrompe	Po wykończeniu bezpośredniej komunikacji drogowej Poznań — Zbąszyń przejście graniczne ma być przemianowane na drogę celną.
23	Wijewo	Ilgen	
24	Kaczkowo	Tschirnau	
25	Sulmierzyce	Niederwiesenthal	Tygodniowo raz przejście.
26	Rychtal	Glausche	Tygodniowo raz przejście.
27	Ignacówka	Reinersdorf	Tygodniowo raz przejście.
28	Brusiek	Tworog	Z możliwością odprawy celnej drzewa z Polski do Niemiec.
29	Stare Repty	Ptakowitz	Tylko dla celów religijnych.
30	Kończyce	Delbrückschächte	
31	Wilcza Dolna	Niederdorf	Z przejścia granicznego mogą korzystać posiadacze kart cyrkulacyjnych z miejscowości Pilchowitz, Niederdorf i Wilcza oraz wszyscy posiadacze przepustek granicznych.
32	Ligota Tworkowska	Tworkau	
33	Olza	Zabelkau	

ANLAGE A

zu der deutsch - polnischen Vereinbarung von 17. Mai 1934 über Zollstrassen und sonstige Grenzübergänge.

ZOLLSTRASSEN

Lfd. Nr.	VON DEUTSCHLAND	NACH POLEN	BEMERKUNGEN
1	Mierunsken	Filipowo	
2	Gr. Borawsken	Bakałarzewo	
3	Reuss Ostpr., Süd	Lipówka Raczki	
4	Sawadden	Tworki	Der Zeitpunkt der Eröffnung bleibt dem Einvernehmen der beiderseitigen Verwaltungsbehörden II. Instanz überlassen.
5	Prostken	Bogusze	
6	Schwiddern	Czarnówek	
7	Dlottowen	Wincenta	
8	Friedrichshof	Dąbrowy	
9	Flammberg	Chorzele	
10	Kamerau	Janowo	
11	Napierken	Pepłówek	
12	Kl. Koslau	Krasnołąka	
13	Bergling Land	Uzdowo	Künftig wegfallend bei Eröffnung der Zollstrasse Gilgenburg-Wądzyń.
14	Gilgenburg	Wądzyń	Sobald die Unterbringung des polnischen Zollamts Wądzyń gesichert ist.
15	Dtsch. Rodzonne	Rodzone	
16	Bischofswerder	Fitowo	
17	Bischdorf	Zawda	
18	Garnseedorf	Gardeja	
19	Gr. Nebrau	Nowe	
20	Kl. Grabau	Opalenie	Künftig wegfallend, sobald nach Herstellung einer Anlegestelle nebst Zugangsstrasse am linken Weichselufer gegenüber Kurzebrack die bestehende Fährverbindung dorthin verlegt ist.
21	Kurzebrack	Korzeniowo Ładownia	
22	Gr. Weide	Janowo	
23	Wierschutzin	Zarnowiec	
24	Kniewenbruch	Zamostne	
25	Grossboschpol	Strzebielino Rogatka	
26	Grossrakitt	Gowidlino	
27	Grosspomeiske	Jamno	
28	Polschen	Wygoda	
29	Reckow	Wojsk	
30	Reinwasser	Brzeźno	
31	Sampohl	Konarzyny	
32	Niesewanz	Władysławek	
33	Firchau	Zamarte	
34	Ziskau	Henrykowo	
35	Kujan	Dorotowo	
36	Ruden	Łobżonka	
37	Preussenfeld	Bądecz	
38	Schneidemühl Plöttke	Jeziorki	
39	Dtsch. Usch	Ujście	
40	Dtsch. Czarnikau	Czarnków	
41	Dtsch. Filehne	Wieleń	

Lfd. Nr.	VON DEUTSCHLAND	NACH POLEN	BEMERKUNGEN
42	Kreuz	Drawsko	
43	Dtsch. Neuteich	Chełst	
44	Wierzebaum	Gorzycko	
45	Betsche	Silna	
46	Tirschtiegel	Trzciel	
47	Grossdorf	Kopanica	
48	Schwenten	Obra	
49	Pfalzdorf	Kaszczor	
50	Röhrsdorf	Zbarzewo	
51	Geyersdorf	Długie Nowe	
52	Heinzendorf	Książęcy Las	
53	Saborwitz	Gołaszyn	
54	Königsdorf	Masłowo	
55	Grenzvorwerk	Dębno Polskie	
56	Paradawe	Bonowo	
57	Freyhan	Zduny Rogatka	
58	Domaslawitz	Dobrzec	
59	Neumittelwalde	Pawłów	
60	Kl. Kosel	Słupia	
61	Haugendorf	Skoroszów	
62	Costau	Siemianice	
63	Golkowitz	Gola	
64	Zawisna	Praszka	
65	Cziasnau	Glinica	
66	Gwosdzian	Pawonków	
67	Koschwitz	Pawonków	
68	Potempa	Pusta Kuźnica	
69	Hanussek	Boruszowiec	
70	Miedar	Rybna	
71	Broslawitz	Tarnowice Stare	
72	Friedrichswille	Repty Nowe	
73	Beuthen-Tarnowitzer Chaussee	Radzionków Wiktor	
74	Beuthen-Radzionkauer Strasse	Szarlej Zachód	
75	Beuthen-Scharleyerstr.	Szarlej Wschód	
76	Beuthen-Siemianowitzer Chaussee	Brzeziny	
77	Beuthen-Königshütter Chaussee	Łagiewniki Wschód	
78	Beuthen-Hohenlinder Chaussee	Łagiewniki Zachód	
79	Schomberg	Godula	
80	Bobrek	Ruda Wschód	
81	Biskupitz Ruda	Ruda Zachód	
82	Hindenburg-Kronprinzenstr.	Ruda Południe	
83	Hindenburg-Plesserstr.	Pawłów	
84	Hindenburg-Süd	Kończyce (kol. Lisowska)	
85	Hindenburg-Delbrückschächte	Makoszowy	
86	Gleiwitz-Plesserstr.	Przyszowice	
87	Schönwald	Knurów	
88	Nieborowitz	Krywałd	
89	Nieborowitzerhammer	Knurów	
90	Nieborowitz	Wilcza Dolna	
91	Stodoll	Chwałęcice	
92	Gurek	Sumina	
93	Markowitz	Raszczyce	
94	Ratibor-Lukasine	Dębicz	
95	Kreuzenort	Buków	

ANLAGE B

zu der deutsch - polnischen Vereinbarung von 17. Mai 1934 über Zollstrassen und sonstige Grenzübergänge.

SONSTIGE GRENZÜBERGÄNGE.

Lfd. Nr.	VON DEUTSCHLAND	NACH POLEN	BEMERKUNGEN
1	Pablindschen	Rakówek	Wöchentlich zweimal Uebergang.
2	Borszymmen	Reszki	
3	Napierken	Białuty	Nur für religiöse Zwecke.
4	Wolla	Purgałki	
5	Bergling Land	Uzdowo	Nach Wegfall der Zollstrasse.
6	Gilgenburg	Wądzyń	Fällt nach Eröffnung der Zollstrasse fort.
7	Leip	Pomierki	
8	Neukrug	Radomno	
9	Russenau	Mały Wełcz	
10	Kl. Grabau	Opalenie	Nach Wegfall der Zollstrasse.
11	Schadewinkel	Małe Pólko	
12	Rauschendorf	Czymanowo	Wöchentlich einmal Zollstrasse abfertigung, zweimal Uebergang.
13	Osseck	Tłuczewo	Nur für religiöse Zwecke.
14	Labuhn	Zakrzewo	Nur für religiöse Zwecke.
15	Bukowin	Niepoczołowice	Nur für religiöse Zwecke.
16	Jellentsch	Gołcewo	Nur für religiöse Zwecke.
17	Sommin	Dywan	Für religiöse und besondere Zwecke.
18	Zemmen	Glisno	Wöchentlich einmal Zollabfertigung, zweimal Uebergang.
19	Neuguth	Nowa Karczma	Wöchentlich zweimal Uebergang, ausserdem vom 15. Juni bis 15. Oktober täglich für Beeren- und Pilztransporte.
20	Grunau	Witkowo	Nur für religiöse Zwecke.
21	Dtsch. Eulenberg	Sowia Góra	
22	Schrompe	Zbąszyń Rogatka	Nach Ausbau der unmittelbaren Strassenverbindung Poznań - Zbąszyń soll der Grenzübergang in eine Zollstrasse umgewandelt werden.
23	Ilgen	Wijewo	
24	Tschirnau	Kaczkowo	
25	Niederwiesenthal	Sulmierzyce	Wöchentlich einmal Uebergang.
26	Glausche	Rychtal	Wöchentlich einmal Uebergang.
27	Reinersdorf	Ignacówka	Wöchentlich einmal Uebergang.
28	Tworog	Brusiek	Mit Möglichkeit der Zollabfertigung für Holz aus Polen nach Deutschland.
29	Ptakowitz	Stare Repty	Nur für religiöse Zwecke.
30	Delbrückschächte	Kończyce	
31	Niederdorf	Wilcza Dolna	Die Benutzung des Grenzübergangs ist den Verkehrskarteninhabern der Ortschaften Pilchowitz, Niederdorf und Wilcza sowie ferner allen Inhabern von Grenzausweiden gestattet.
32	Tworkau	Ligota Tworkowska	
33	Zabelkau	Olza	

PROTOKÓŁ KOŃCOWY

do podpisanego w dniu 17 maja 1934 roku polsko-niemieckiego Porozumienia w sprawie dróg celnych i innych przejść granicznych.

Przy podpisaniu polsko-niemieckiego Porozumienia w sprawie dróg celnych i innych przejść granicznych Pełnomocnicy obu Stron uzgodnili jeszcze następujące punkty:

I.

Co do dróg celnych wymienionych w spisie „A" niniejszego Porozumienia pod Nr. 17, 27, 34, 36, 42, 45, 49, 50, 52, 54, 56 i 58 obydwa Rządy na wniosek jednego z Nich, złożony po upływie roku od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia, przystąpią do wspólnego zbadania sprawy, czy stosunki a mianowicie wzrost obrotu towarowego lub ruchu pojazdów mechanicznych usprawiedliwiają utrzymanie tych dróg celnych albo czy ich przemiana na inne przejścia graniczne wydaje się wskazana. Jeżeli w przeciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia rokowań nie dojdzie do zgody co do poszczególnych dróg celnych, natenczas droga celna w rachubę wchodząca zostanie na żądanie jednego z obydwu Rządów z dniem 1-go kwietnia roku następującego po rokowaniach, przemianowana na przejście graniczne.

II.

Porozumienie niniejsze nie ma zastosowania do przejść granicznych w ruchu kolejowym i na drogach wodnych.

Niniejszy Protokół Końcowy winien być uważany za integralną część Porozumienia i równocześnie z niem wejść w życie.

Kraków, dnia 17 maja 1934 r.

(—) *B. Zakrzewski* (—) *P. Eckardt*

SCHLUSSPROTOKOLL

zu der am 17. Mai 1934 unterzeichneten deutsch-polnischen Vereinbarung über Zollstrassen und sonstige Grenzübergänge.

Bei der Unterzeichnung der deutsch-polnischen Vereinbarung über Zollstrassen und sonstige Grenzübergänge haben sich die beiderseitigen Bevollmächtigten noch über folgende Punkte geeinigt:

I.

Hinsichtlich der in der Anlage A der Vereinbarung unter Nr. 17, 27, 34, 36, 42, 45, 49, 50, 52, 54, 56 und 58 aufgeführten Zollstrassen werden die beiden Regierungen auf Antrag einer von ihnen nach Ablauf eines Jahres vom Inkrafttreten der Vereinbarung an innerhalb von drei Monaten in eine gemeinsame Prüfung der Frage eintreten, ob die Verhältnisse, insbesondere eine Steigerung des Waren- oder Kraftfahrzeugverkehrs die Belbehaltung der Zollstrassen rechtfertigen oder ob die Umwandlung in sonstige Grenzübergänge angezeigt erscheint. Kommt es innerhalb dreier Monate von dem Beginn der Verhandlungen an nicht zu einer Einigung über die einzelnen Zollstrassen, so wird die in Betracht kommende Zollstrasse auf Verlangen einer der beiden Regierungen am 1. April des auf die Verhandlungen folgenden Jahres in einem Grenzübergang umgewandelt.

II.

Die Vereinbarung findet-auf Übergänge im Eisenbahnverkehr sowie auf Wasserstrassen keine Anwendung.

Dieses Schlussprotokoll soll als wesentlicher Bestandteil der Vereinbarung angesehen werden und gleichzeitig mit ihr in Kraft treten.

Krakau, den 17. Mai 1934.

(—) *P. Eckardt* (—) *B. Zakrzewski*

Niniejsze Porozumienie wraz z Protokółem Końcowym potwierdzam i ratyfikuję.

W Warszawie, dnia 17 czerwca 1934 r.

(—) ***I. Mościcki***

L. S.

Prezes Rady Ministrów:

(—) ***Leon Kozłowski***

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) ***Beck***

243.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 30 czerwca 1934 r.

dotyczące notyfikacji o zatwierdzeniu polsko-niemieckiego porozumienia w sprawie dróg celnych i innych przejść granicznych, podpisanego wraz z protokółem końcowym w Krakowie dnia 17 maja 1934 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu artykułu 4 polsko-niemieckiego porozumienia w sprawie dróg celnych i innych przejść granicznych, podpisanego wraz z protokółem końcowym w Krakowie dnia 17 maja 1934 r., Rządy obydwóch Umawiających się Stron wymieniły w dniu 17 czerwca 1934 r. noty stwierdzające zatwierdzenie powyższego porozumienia.

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *Beck*

244.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 30 czerwca 1934 r.

L. D. IV. 14737/1/34

w sprawie wystawiania zaświadczeń wywozu na opakowanie.

Do
Dyrekcji Ceł w Warszawie, Poznaniu, Lwowie, Mysłowicach, Gdańsku oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

W myśl § 12 ustęp VII p. 2 rozporządzenia o postępowaniu celnem z dnia 4 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 552) do wydawania zaświadczeń o wywozie zagranicę krajowych opakowań obowiązane są, na żądanie strony, graniczne urzędy celne.

Stwierdzono jednak, że ścisłe przestrzeganie postanowień § 12 ustęp VII p. 2 rozporządzenia o postępowaniu celnem powoduje dla stron trudności w uzyskiwaniu zaświadczeń wywozu na opakowania w wypadkach, gdy odprawa wywozowa odbywa się w wewnętrznym urzędzie celnym, który następnie przekazuje przesyłkę granicznemu urzędowi celnemu.

Graniczne urzędy celne bowiem celem wystawienia zaświadczenia wywiezionego opakowania musiałyby przesyłki odprawiać ponownie, co w licznych wypadkach napotyka na znaczne trudności ze względu na zachodzącą nieraz konieczność wyładowania w tym celu całego transportu towaru i to powoduje również znaczne przewlekanie wywozu eksportowanego towaru.

Celem uniknięcia tych trudności Ministerstwo Skarbu upoważnia do wystawiania zaświadczeń o wywozie zagranicę krajowych opakowań również wewnętrzne urzędy celne I klasy, w których następuje odprawa wywozowa, pod warunkiem jednak, iż zaświadczenia te mogą być wydawane stronom dopiero po otrzymaniu z granicznego urzędu celnego potwierdzeń występu towaru zagranicę. Pozostałe postanowienia § 12 ustęp VII p. 2 i 3 winny być tu również przestrzegane.

Przy zwalnianiu od cła przesyłek zwrotnych na zasadzie art. 11 p. 5 rozporządzenia o taryfie celnej ewent. wydane zaświadczenia o wywozie zagranicę odnośnych opakowań winny być od stron odbierane i dołączone do deklaracji przywozowej.

O powyższem należy zawiadomić niezwłocznie zainteresowane urzędy celne.

Kierownik Departamentu:
(—) *R. Kurnatowski*

245.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 28 czerwca 1934 r.

L. D. V. 23361/4/34

w sprawie ulg przy eksporcie mięsa.

Do
wszystkich Izb Skarbowych oraz Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy).

Nawiązując do okólnika z dnia 16 lipca 1929 roku L. D. V. 6042/4 (Zbiór okólników Min. Skarbu, str. 125, poz. 125) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że ulgi z powyższego okólnika dotyczą nietylko mięsa jako takiego, lecz również wszystkich produktów tego rodzaju, jak żołądki, jelita, wnętrzności, gruczoły, mózg i t. p.

O powyższem należy zawiadomić podległe Urzędy Skarbowe.

Dyrektor Departamentu:
(—) *W. Koszko*

246.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 30 czerwca 1934 r.

L. D. V. 24754/4/34

w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych w związku z walką z bezrobociem.

Do
wszystkich Izb Skarbowych i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz do wszystkich Urzędów Skarbowych.

W uzupełnieniu okólnika z dnia 29 grudnia 1933 r. L. D. V. 54884/4/33 Ministerstwo Skarbu

na podstawie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1932 Nr. 17 poz. 110) upoważnia Izby Skarbowe (Urząd Wojewódzki Śląski) do zwalniania przedsiębiorstw przemysłowych od dopłaty do ceny świadectwa przemysłowego wyższej kategorji w wypadku, gdy w okresie od dnia 1 lipca 1934 r. do dnia 31 grudnia 1934 r. będzie miało miejsce zwiększenie ilości zatrudnionych robotników w porównaniu z ilością, przyjętą za podstawę do określenia kategorji świadectwa przemysłowego na rok 1934.

Wspomniana ulga może być udzielana przy ścisłem przestrzeganiu warunków, zakreślonych w powołanym okólniku L. D. V. 54884/4/33, w szczególności zaś — może dotyczyć jedynie przedsiębiorstw przemysłowych, zatrudniających do 1.000 robotników.

Podsekretarz Stanu:
(—) *W. Staniszewski*

247.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 5 lipca 1934 r.
L. D. V. 24503/1/34

w sprawie uzupełnienia okólnika L. D. V. 4155/1/34 dotyczącego potrącania zaległości podatkowych z pożyczek przyznawanych pod rejestrowy zastaw rolniczy.

Do
wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich urzędów skarbowych.

Uzupełniając okólnik z dnia 20 czerwca 1934 r. L. D. V. 4155/1/34 w sprawie potrącenia zaległości podatkowych z pożyczek, przyznawanych pod rejestrowy zastaw rolniczy, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Potrąceń, wymienionych w ustępie drugim powyższego okólnika, — instytucje kredytowe będą dokonywać, aż do wysokości 25% udzielonej pożyczki.

W związku z tem ustęp czwarty okólnika należy rozumieć w ten sposób, że zajęcia z tytułu zaległości podatkowych, pozostałych po wpłaceniu przez instytucję kredytową do kasy Urzędu Skarbowego 25% udzielonej pożyczki, nie należy kierować do zboża, objętego rejestrowym zastawem rolniczym.

Podsekretarz Stanu:
(—) *W. Staniszewski*

248.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 10 lipca 1934 r.
L. D. V. 24980/2/34

w sprawie poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w III grupie kontyngentowej w 1934 r.

Do
wszystkich Izb Skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) oraz wszystkich Urzędów Skarbowych.

W myśl § 2 lit. c rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 lutego 1934 r. w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 133) — nadzwyczajna danina majątkowa w III grupie kontyngentowej (nieruchomości miejskie oraz budynki w gminach wiejskich, niezwiązane z gospodarstwem rolnem) na 1934 rok płatna jest **w całości w terminie do dnia 31 sierpnia 1934 r. włącznie.**

W związku z powyższem, poleca się natychmiast przystąpić do obliczenia daniny w III grupie kontyngentowej poszczególnym właścicielom nieruchomości oraz do wypełniania kolumny 6 „Rejestru dla obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej w III grupie kontyngentowej na 1934 r.".

Zaznacza się, że ustawowe stawki daniny w III grupie kontyngentowej pozostają bez zmiany i jako ostateczne wynoszą:

a) przy rocznym przychodzie wzgl. wartości czynszowej ponad 1.000 zł. do 2.000 złotych — 0,4% (od sta) od rocznego przychodu wzgl. wartości czynszowej, wykazanej w kolumnie 5 „Rejestru",
b) przy rocznym przychodzie wzgl. wartości czynszowej ponad 2.000 zł. — 0,6% (od sta) od rocznego przychodu wzgl. wartości czynszowej, wykazanej w kolumnie 5 „Rejestru".

Z obliczeń bowiem wynikło, że o ile chodzi o III grupę kontyngentową nadzwyczajnej daniny majątkowej, to w bieżącym roku niema zastosowania ani zniżka, ani też zwyżka kontyngentowa.

Ostateczne stawki daniny jak pod a) (0,4%) i b) (0,6%) należy uwidocznić w nagłówkach kolumny 6 „Rejestru".

Po obliczeniu kwoty daniny dla każdego płatnika i uwidocznieniu jej w kolumnie 6 „Rejestru" należy natychmiast przystąpić do wypełnienia dla każdego płatnika „Nakazu zapłaty".

Druki „Nakazów zapłaty" będą rozesłane z odpowiednim zapasem bezpośrednio urzędom skarbowym według zestawień, przedłożonych Ministerstwu Skarbu przez Izby Skarbowe.

„Nakazy zapłaty" należy rozesłać płatnikom w takim czasie, aby **bezwzględnie do dnia 16 sierpnia 1934 r. zostały doręczone,** za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie zwróconych potwierdzeń odbioru należy w kolumnie 7 „Rejestru" odnotować datę doręczenia „Nakazów zapłaty" każdemu płatnikowi.

Wkońcu podkreśla się, że bezwzględnie nie należy dopuszczać do powstania zaległości w nadzwyczajnej daninie majątkowej, a zatem po upływie terminu płatności, należy natychmiast wdrażać egzekucję celem ściągnięcia nieuiszczonych kwot daniny.

Dyrektor Departamentu:

(—) *W. Koszko*

249.

WYKŁADNIA

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

Skrót: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dn. 1 lipca 1926 r. (DURP. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413). r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

414 (art. 90). Celem obliczenia opłaty stemplowej, należnej w myśl art. 90 (ustępu drugiego) od rachunku, wystawionego przez spedytora, wlicza się do podstawy wymiaru — zgodnie z zasadą, ujawnioną w wykładni Nr. 149 (ogłoszonej w N-rze 15 Dziennika Urzędowego z r. 1928) — w szczególności też należność za to, że spedytor rzecz, której przesłania się podjął, przechowywał w składzie, którym rozporządza, jakoteż należność za dokonany przez samego spedytora transport do składu i ze składu (zamagazynowanie i wymagazynowanie). Natomiast nie wlicza się do podstawy wymiaru należności tytułem zwrotu wydatku, który poniósł spedytor w związku z przechowaniem w składzie obcym (w składzie, którym spedytor nie rozporządza).

Fakt, że spedytor w swoim składzie przechowuje rzecz której przesłania się podjął, nie dowodzi, sam przez się, iż doszła do skutku umowa o przechowanie (umowa składu); przechowywanie bowiem rzeczy przez spedytora może być spowodowane np. tem, że w chwili oddania rzeczy spedytorowi nie można jeszcze było załadować towaru do pomieszczenia, stanowiącego środek przewozowy, lub tem, że wysyłający zastrzegł, iż wydanie towaru może nastąpić tylko za zapłatą ceny za towar, a adresat, zawiadomiony o tym warunku przez spedytora, działającego w miejscu zamieszkania adresata, na razie owego warunku nie dopełnia. W tych wypadkach przechowywanie jest jedną z czynności, zapomocą których spedytor wykonywa umowę spedycji; nie należy się więc opłata, przewidziana w art. 95 u. o. s. (L. D. V. 665/5/34).

SPROSTOWANIE.

W Nr. 18 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu z d. 30 czerwca 1934 r., na str. 161, w bilansie Kluczewskiej Fabryki Papieru i Celulozy, Sp. Akc. w Warszawie, zaszła omyłka, a mianowicie: Sumy przechodnie wynoszą zł. 57.673,25, a nie jak omyłkowo wydrukowano zł. 57.673.824,25, co się niniejszem prostuje.

[illegible], przechowywał w składzie, [illegible] także należność [illegible] przez samego spedytora [illegible] do [illegible]. Natomiast nie wiedział, że [illegible] należności, tytułem [illegible] wydatku, który ponosił spedytor w związku z przechowaniem w składzie, którą spedytor [illegible] rozporządzał.

Fakt, że spedytor w swoim składzie przechowuje rzecz [illegible] dowodzi, sam przez się, iż [illegible] umowa o przechowanie [illegible] przechowywania, [illegible] spedytora może być spowodowane [illegible] oddania rzeczy spedytorowi nie można jeszcze było załadować towaru do [illegible] stanowiącego środek przewozowy, lub tem, że wysyłający zastrzegł, iż wydanie towaru może nastąpić tylko za zapłatą ceny za towar, o czem zawiadomiony [illegible] spedytora, działającego w imieniu [illegible] tak, [illegible] W tych wypadkach [illegible] których spedytor wykonywa [illegible] przewidziana w art. 92 [illegible] (Dz. U. [illegible] 865 S.311).

SPROSTOWANIE.

W Nr [illegible] Ministerstwa Skarbu z d. 30 czerwca 1924 r., [illegible] w tablicy [illegible] który [illegible] w Warszawie [illegible] a ma być [illegible] 57/14325, a nie jak mylnie wydrukowano 57/473 82424, co się niniejszem prostuje.

„Nakazy zapłaty" należy rozesłać płatnikom w takim czasie, aby bezwzględnie do dnia 15 sierpnia 1924 r. zostały doręczone, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie zwróconych potwierdzeń odbioru należy w kolumnie 7 „Rejestru" udowodnić datę doręczenia „Nakazów zapłaty" każdemu płatnikowi.

W końcu podkreśla się, że bezwzględnie nie należy dopuszczać do powstania zaległości w zakresie danej daniny majątkowej, a zatem po upływie terminu płatności należy natychmiast wdrożyć egzekucję celem ściągnięcia niezapłaconych kwot daniny.

Dyrektor Departamentu:
(—) W. Koszko.

249.

WYKŁADNIA

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

[illegible] (Dz. U. R. P. [illegible] Nr 11, poz. 174) [illegible] (Dz. U. R. P. Nr [illegible], poz. [illegible]).

[illegible] (art. 90). Celem obliczenia [illegible] należnej w myśl art. 90 [illegible] wyłączonego przez spedytora [illegible] zasadą objaśnioną w wykładni Nr. 149 [illegible] w [illegible] — w szczególności [illegible], że spedytor rzecz, którą przyjmuje się pod-